

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' חוקת • כג - כט סיון

תשפ"ג • שנה כ"ג • גליון לד (תתשפ"ו)

תוכן ה'פלפול' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' קרח העעל"ט בקיסריה

מחלוקתם, שנא' (בראשית מט, ו) ובקהלם אל תחד כבודי וגו', וצ"ב דאטו במה שנוכר יעקב לענין היחוס יהא כמי שנוכר שמו על ענין המחלוקת.

במדרש פליאה (הובא בס' מעדני מלך להה"ק מהר"א בנו של האמרי נועם, בפרשתן) מה ראה קרח לחלוק על משה ברייתא דרבי ישמעאל ראה, ואין לו מובן.

ואפ"ל בדרך דרוש בכמה אנפין, ובהקדם לבאר מה שרמזו בספה"ק חתם סופר (בפרשתן, ד"ה בן יצהר) דסופי תיבות 'יצהר קהת לוי יעקב' הם אותיות ברי"ת, ועי' בשפע קודש (לפרשתן) מ"ש כ"ק אאמו"ר זצללה"ה דז"ש קרח כי כל העדה כולם קדושים, שהם נזהרים במצות מילה המורה על בחינת הקדושה, וכנוסח הברכה אשר קידש ידיד מבטן, וזה הרמז במ"ש כי כל העדה כולם וגו' ס"ת מילה כמ"ש כ בפענח רזא, יעו"ש בהערות, וצ"ב מה שייכות ברית מילה לכאן.

ונל"ב דהנה כבר כתבו קמאי דטענת קרח היתה דלא היה ראוי שימנה אהרן לכה"ג מבלי לשאול ולקבל הסכמתם של כל בני, וכמו דקי"ל לגבי שליח ציבור שאינו מרוצה לקהל דאסור לעבור לפני התיבה, ה"נ לענין מינוי בכהונה כיון דכהני שלוחי דידן נינהו אין למנות כה"ג אא"כ מרוצה

בתוה"ק ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו', וברש"י ויקח קרח מה כתיב למעלה מן הענין ועשו להם ציצית, קפץ קרח ואמר למשה טלית שכולה תכלת מהו שתהא פטורה מן הציצית, א"ל חייבת בציצית, א"ל קרח טלית שכולה תכלת אין פוטרת עצמה ארבע חוטין פוטרות אותה, והוא מהמדרש (במדב"ר פ"ח ס"ג), וכבר נלאו חכמי לב לבאר מה חפץ קרח בטענה זו, היאך חשב בכך לחזק את טענותיו נגד משה ואהרן, כי אין לומר על קרח שפקח היה כי לליצנות בעלמא נתכוון.

במדרש (הובא בס' שתי ידות ועוד) מה ראה קרח לחלוק על משה ראה שגלקח הבכורה מראובן. וכע"ז אי' בדעת זקנים לבעה"ת למה החזיקו בני ראובן במחלוקת הזו לפי שהיה ראובן בכור לכן באו לחלוק על משה על שנטל הבכורה מראובן ונתנה ליוסף (ועיין חזקוני, אבע"ג, ספורנו, ורבינו בחיי), והדבר פלאי מדוע נתעורר קרח לחלוק דווקא מחמת שניטלה הבכורה מראובן, וביותר תמוה מה שעורר ע"ז הרמב"ן דטענה זו אינה על משה כ"א על יעקב שנטל הבכורה מראובן והעבירו ליוסף כמאה"כ (בראשית מט, ד) פחו כמים אל תותר וגו'.

גם יש לבאר מש"כ רש"י, ולא הזכיר בן יעקב, שביקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

ולכן שפיר קא מיבעי ליה להגמ' בנדרים דילמא כהני שלוחי דידן כיון דשייכי בתורת קרבנות לענין מילה, ואמנם רב הונא בריה דר"י ס"ל דמילה אינו בגדר קרבן ולכן מוכרח דכהני שלוחי דרחמנא (והוא ע"ד שתי' הגרש"ק בבנין שלמה על הרמב"ם ריש הל' תפילה דסוגי' דנדרים אתיא למ"ד תפילות כנגד תמידין תיקנו, דעי"ז הו"ל כ"א מישראל בתורת קרבנות).

ועל כן כשבא קרח לערער על כהונתו של אהרן דטען דכהני שלוחי דידן נינהו, בא ליישב סברתו דלא יעוררו כנגדו היאך כהני שלוחי דידן והא אנן לא מצינן למיעבד, ע"ז ביקש להזכיר יחוס יצהר קהת לוי יעקב, ר"ת אתוון ברית, שע"י ברית מילה הו"ל כל ישראל בגדר איתנהו בכלל קרבנות, ועל כן אמר כל העדה כולם קדושים דאיתנהו במצות מילה, וממילא מצי משווי כהני שלוחי, והו"ל כהני שלוחי דידן, וראוי למנות את הכהן ע"פ שליחותם שיהא מרוצה לדעתם, ודו"ק.

והנה בפלח הרימון (אופן י' דף כ"א ע"ב) כתב בענין מחלוקת יוסף והשבטים, עפמש"כ המפ' דכתנות הפסים שעשה יעקב ליוסף היו בגד של כהונה דאז היה העבודה בבכורים וכשמסר יעקב הבכורה ליוסף עשה לו כתנות פסים לעבודה, והביא מספר יד יוסף (פר' אמור) דאם כהני שלוחי דרחמנא נינהו צריך הכהן שיהיה צדיק במעשיו בלתי שמץ פסול, דכך דרכו של השי"ת דשלוחו מלאך טהור, משא"כ אם כהני של"ד כל כהן יכול לעשות העבודה ולהקריב שהרי אנו עושין שליחות בכל אדם, ובאשר דהשבטים סברו דכהני שלד"ר נינהו ולדעתם חטא יוסף בהוציאו דבתם רעה ואינו ראוי לשמש בכהונה, (ועיין יושב אהלים פר' שמות, ואשר הנחלים, נח"ק דרוש ד' דף ט"ו ע"א).

ויש להוסיף עוד דמהי"ט סברו השבטים דלא יתכן שיעקב יקח הכהונה מן ראובן הבכור שנבחר מן השמים, כי הוא נולד ראשון והוא הבכור דעד

לקהל ישראל, וכיון שאהרן לא היה מרוצה בעיניו סבר דיכול לעכב בעדו ולחלוק על כהונתו, עיין בזה בבנין אריאל ובישמח משה בשם הגרי"א בקשת יהונתן, וכ"ה בתפארת יהונתן עה"פ הברדלו מתוך העדה.

והנה לכאו' טענת קרח דכהני שלוחי דידן מופרכת דבהכרח דכהני שלוחי דרחמנא נינהו כדאי' בקידושין (דף כ"ג ע"ב) דאמר רב הונא בריה דרב יהושע דהני כהני שלוחי דרחמנא נינהו, דאי ס"ד שלוחי דידן נינהו מי איכא מידי דאיהו לא מצי עבד ושליח מצי עבד, אלא דסבר קרח דשפיר חשיבי כל ישראל לגבי עבודת הכהנים בכלל מידי דמצי עביד, ועד"ז כתבו בבנין אריאל ובתפא"י שם במ"ש כי כל העדה כולם קדושים, דרצ"ל שכולם ראויים לעבודה, עי"ש.

וי"ל בסברת קרח עפי"מ שהקשו התוס' (ד"ה דאמר) דמפני מה הכא פשיטא ליה לרב הונא בריה דר"י דשלוחא דרחמנא נינהו, ובנדרים (דף ל"ה ע"א) אסיק ליה בגמ' באיבעי' דלא איפשטא, ושמעתי לתרץ דהנה בגמ' בקידושין שם פריך אמילתא דרב הונא בריה דר"י והא עבדא דאיהו לא מצי מקבל גיטא ושליח מצי משוי, ומשני ולא היא ישראל לא שייכי בתורת קרבנות כלל עבד שייך בגיטין, דתניא נראין הדברים שהעבד מקבל גיטו של חבירו מיד רבו של חבירו.

ומעתה לפי"מ דאיתא בווה"ק (ה"ב ס"ו ע"ב) דאדם המל את בנו הוה כמקריב קרבן, ולכך מילה לשמונה בשם שגבי קרבן מיום השמיני והלאה ירצה, וכ"ה במדרש (ילקוט לך פ"א), ולפי"ז שפיר הו"ל כל אחד מישראל בתורת קרבנות, שהרי כל אחד ואחד מצווה במילת בניו דהוא כהקרבת קרבן, וא"כ שפיר י"ל דכהני שלוחי דידן דלא תקשי הא אנן לא מצינן למיעבד דהו"ל בגדר מצי עביד ע"י דשייכי בתורת קרבנות, דומיא דעבד גבי גט,

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה ליב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

תנצב"ה.

לומר לדבר אחר, ובגין כך טען קרח כי אין אהרן ראוי לשרת בכהונה.

ואמנם הרי אי' במדרש (שמו"ר פמ"ג ס"ה) אמר ריב"ל בשם רשב"י פתח של תשובה פתח לו הקב"ה אנכי ה' אלקיך בסיני למשה, בשעה שעשו ישראל העגל היה משה מפיים את האלקים ולא היה שומע לו וכו', אמר משה רבון העולם כך אמרת בסיני אנכי ה' אלקיך אלקיכם לא נאמר, לא לי אמרת שמא להם אמרת, ואני בטלתי את הדבור אתמהא לי, הוי ויחל משה וגו'. וכ"ה לקמן (פמ"ז ס"ט) אמר משה לפני הקב"ה למה אתה כועס עליהם לא שעשו עבודת כוכבים לא צויתם, אמר לו הקב"ה בדיבור שני לא אמרתי לא יהיה לך, אמר לפניו לא צוית אותם, לי צוית, שמא אמרת להם לא יהיה לכם לי צוית וכו', מעתה לא היה פגם באהרן על מעשה העגל ולא היה מקום לערער על כהונתו.

וצריך להוסיף דרב"ז הו"ל אמתלא טובה דאע"ג דע"ז הוא מז' מצוות ב"נ וגם לפני קבלת התורה כבר הוזהרו עליה, מ"מ הרי לא עשו אלא ע"ד שיתוף כמ"ש בגמ' (סנהדרין ס"ג ע"א) דאמרינן התם אלמלא וי"ו שבהעלוך לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט, שאיוו אלהות הרבה, ובתוס' בסנהדרין (שם סוד"ה אסור) מבואר שב"נ לא הוזהרו על שיתוף שם שמים ודבר אחר, וכן הם פשטות דברי הרמ"א (או"ח סי' קנ"ו) ועיין בפתחי תשובה (יו"ד סי' קמ"ז סק"ב) שכתב שכן מבואר בדברי הד"מ והש"ך (סי' קנ"א סק"ז), א"כ לפי דיני ב"נ לא היה בהם כל עון, ועכ"פ לא היה מקום לקרח לערער על אהרן שהרי אזהרת אנכי ולא יהיה לא נאמרה רק למרע"ה בלבד.

שלא הוקם המשכן עבודה בכורות, והוא שלד"ר לשמש בכהונה השייכת לבכור, ויתנה ליוסף, אמנם יעקב ויוסף סברו דכהני שלוחי דידן נינהו ושפיר הכח ביד יעקב העומד בראש עדת בני"ל למנות השליח כרצונו, והבן.

עפי"ז דברי המדרש מבוארים מאליהם, דכאשר רצה קרח לחלוק על כהונתו של אהרן בטענה דכהני שלוחי דידן נינהו, או אז לקח עמו את בני ראובן כדי שיעוררו על טינה שיש בלכם על שניטלה הבכורה והעבודה מראובן, וע"ז ישיבו להם דשפיר היה ביד יעקב למסור העבודה ליוסף כיון דכהני שלוחי דידן נינהו, ואז יבא קרח ויטען דא"כ לא יתכן למנות את הכה"ג מבלי להוועץ בהם, והיינו דמכח מה שניטלה הבכורה מן ראובן התחזק לחלוק על משה שאינם מסכימים למנויו של אהרן, ודו"ק.

מעתה יבואר דיעקב ראה ברוח קדשו דקרח ירצה להוכיח דעתו נגד מינוי של אהרן ללא הסכמתם, ממה שיעקב נטל הבכורה מן ראובן משום דכהנים שלוחי דידן נינהו, לכך ביקש שלא יזכר שמו, דהתורה לא תפרש להדיא את שמו, כדי שלא יוכיחו ממה שלקח הבכורה מראובן שהצדק עמהם, ודו"ק.

*

ואפ"ל עוד, בהקדם מש"כ המפו' (עי' יושב אהלים ריש פרשתו, ועי' ביצ"פ בפרשתו עמ' קנ"ג ובהמצויין שם בהערה רל"א) דקרח ערער על כהונתו של אהרן, לומר דאינו הגון לאיצטלא זו דכיון שעשה העגל שוב אין ראוי לשמש בכהונה, ע"ד שאמרו (ע"ז דף נ"ב ע"ב) דכהנים שישמשו בבית חוניו לא ישמשו במקדש שבירושלים ואין צריך

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חנינא ורב חסדא. הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד, יקר שבערכין

מוה"ר יחיאל מיכל ראזנבערג הי"ו - בונה ומקים היכלי תורה ותפילה - היכלי רוזנברג בכל קצוי תבל

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

והנה במשען המים (פר' בראשית ד"ה ובאופן אחר) כתב בהא דא' בגמ' (שבת דף פ"ח ע"ב) שמלאכי השרת טענו תנה הודך על השמים מה לילוד אשה בינינו, והשיב להם משה תורה מה כתיב בה אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים כלום למצרים ירדתם לפרעה נשתעבדתם, דכל זה נכון לדחות דבריהם רק אם אמירת אנכי ה' אלוקיך וגו' לכל עדת ישראל נאמרה, אבל אם אמירת אנכי ה' אלוקיך נאמרה רק למשה רבינו עצמו, א"כ כיון שמרע"ה לא היה בשיעבוד מצרים, ממילא לא היה מקום לדחות את מלאכי השרת בהאי טענה למצרים ירדתם לפרעה נשתעבדתם, [ולפי"ז בהכרח צריך לפרש מה שנא' למרע"ה אנכי ה"א אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים אינו כפשוטו, אלא רומז לחזין עילאין ליציאת מצרים מבית עבדים בצורה רוחנית, וא"כ גם המלאכים יכולים להיכלל בזה וראויים לקבל התורה].

נמצא דאם היה צריך לדחות את מלאכי השרת מקבלת התורה משום דלא היו במצרים, שוב לא היה שייך שמרע"ה ימליץ על בני ישראל לומר לי צוית ולא להם וכו', דהרי הוא עצמו דחה את המלאכים בגין שלא היו במצרים, ובהכרח דאמירת אנכי ה' אלוקיך וגו' נאמרה לכל בני ישראל שיצאו ממצרים. אבל אם טענת המלאכים היתה מופרכת בלאו הכי, ולא היה להם מקום לתבוע התורה, שפיר י"ל דאנכי ה"א נאמר רק למשה ולא לישראל, ומה שאמר משה למלאכים וכי למצרים ירדתם דיחוי בעלמא הוא דדחי להו. והנה מצינו עוד טעם מה שנדחו מלאכי השרת מקבלת התורה, דבמדרש שוח"ט (פ"ח) איתא כאשר בא הקב"ה ליתן תורה לישראל התחילו

המלאכים מדיינין ואומרים לפניו מה אנוש כי תזכרנו וכו', א"ל הקב"ה בכל שעה קמיוגטין ביני ובין ישראל והלא אתם כשירדתם אצל אברהם אכלתם בשר בחלב שנא' ויקח חמאה וחלב ובן הבקר, ותינוק שלהם כשהוא בא מבית רבו ואמו נותנת לו פת ובשר וגבינה והוא אומר היום למדוני רבי לא תבשל גדי בחלב אמו, לא מצאו לו מענה, באותה שעה אמר הקב"ה למשה כתב לך את הדברים האלה עד שאין להם מענה ותשובה.

אלא דרב"ז לאו מילתא דשוויה לכל, דהנה במשען המים (פר' מטות) תירץ קו' המפו' היאך האכיל אברהם למלאכים בשר בחלב והרי אסור בבישול ובהנאה, וכתב עפ"ד המד"ר (ב"ר פמ"ח סט"ו) עה"פ ויקח חמאה וחלב א"ר חנינא המעולה א' משישים בחלב והבינוני א' מארבעים ר' יונה אמר המעולה א' ממאה וכו', ופי' כיפ"ת דכוונת המדרש להשמיענו שהביא אברהם את החלב שממנו הוציא החמאה להראות שבח החמאה שלא הוציא אלא אחד משישים או אחד ממאה עיי"ש, הרי דלא הביא אברהם את החלב לאכילה אלא להראות מעלת החמאה.

והנה בסנהדרין (דף ד' ע"א) אמרינן מי איכא דלית ליה יש אם למקרא והתניא בחלב אמו יכול בחלב אמרת יש אם למקרא, (וקרינן בחלב), ובהמשך הגמ' שם אמרינן דאף למ"ד יש אם למסורת ידעינן דחלב הוא דאסרה תורה דאמר קרא לא תבשל דרך בישול אסרה תורה, ופרש"י דחלב צלול כמים ואיכא בישול אבל חלב אינו בישול אלא טיגון, ולפי"ז דאמרינן דדרך בישול אסרה תורה א"כ טיגון בשר בחלב שרי. מעתה י"ל דאברהם אבינו לא נתן למלאכי

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חנינא ורב חסדא, יקר שבערכין

מוה"ר חיים זילבערמאן הי"ד - ראש הקהל דקהילתינו הק' בויליאמסבורג

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

ממלכים ה"ד), דלשי' רש"י עה"פ (בראשית כה, ו) ולבני הפילגשים, דנשים בקידושין ובכתובה ופילגשים בקידושין בלא כתובה לא היה בלהה נידונית כמפותת אביו ואסורה היתה לראובן.

ובמלא הרועים (ערך כתובה אות י"א) כתב דדב"ז אי פילגשים בקידושין ובלא כתובה או בלא קידושין ובלא כתובה, תליא בפלוג' אי כתובה דאורייתא או דרבנן, דאי כתובה לאו דאורייתא ודבר תורה אפי' בנשים ליכא כתובה עכצ"ל דפילגשים הם ללא קידושין, ורק אי נימא דכתובה דאורייתא י"ל דנשים הוי בכתובה ובקידושין ופילגשים בקידושין ובלא כתובה, עי"ש.

ובמהר"ם ברבי (קידושין דף ס"א בסוגיא דתנ"כ) ביאר דהך אי כתובה דאורייתא תליא אם יש אם למקרא או למסורת, דהנה בגמ' שבועות (דף ל"ז ע"א) המשביע חבירו שאם יעיד בשבילו בבי"ד אל יכך, ר"מ מחייב, ופריך והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן (פרש"י דס"ל דבעינן תנ"כ ולא אמרינן מכלל לאו אתה שומע הן), ומשני, כי לית ליה בממונא אבל באיסורא אית ליה, ופריך והא סוטה איסורא הוא ואפ"ה אמר רב תנחום הנקי כתיב [דבקידושין דף ס"ב ע"א, פריך לר"מ דס"ל דבעינן תנאי כפול מהא דגבי סוטה כתיב אם לא שכב איש אותך ואם לא שטית טומאה תחת אישך הנקי, ולר"מ חנקי מיבעיא ליה, כלומר דהו"ל לכפול תנאו ולומר אם שכב וגו' חנקי כדי שיהיה תנ"כ, ומשני רב תנחום ב"ח הנקי כתיב, ופרש"י הנקי כתיב בלא יוד למידרשיה כמקראו לשבועה ראשונה אם לא שכב תהא נקייה, ובמסורת נמי מידריש אשבועה קמייתא למישדייה אקרא דבתריה ולמימר חנקי ואת כי שטית כלומר אם

השרת בשר בחלב ממש, אלא נתן להם בשר שטגנוהו בחמאה ולא היה בכך איסור כי רק דרך בישול אסרה תורה אבל בדרך טיגון מותר מה"ת, אך הרי כתיב להדיא ויקח חמאה וְחֵלֶב, הרי שהיה חלב, עז"א המדרש שבאמת האכילם רק חמאה ובשר בדרך טיגון, והא דכתיב שהביא חלב לא היה אלא להראות שבה החמאה שממנו הוציא כי לא היה אלא א' משישים וכדברי היפ"ת.

ובהמשך דבריו כתב כמשען המים שם דדב"ז תליא בפלוגתא דתנאי אי יש אם למקרא או למסורת, דרק אי נימא יש אם למסורה ועכצ"ל דידעינן דחלב הוא דאסרה תורה משום דאמר קרא לא תבשל דרך בישול אסרה תורה, ומינה דטיגון שרי וא"כ י"ל דלא אכלו המלאכים אלא דרך טיגון דשרי מה"ת, אבל אי נימא יש אם למקרא וקרינן חלב לדידיה לא אמרינן להא דרק דרך בישול אסרה תורה, וגם דרך טיגון הוי בכלל בב"ת, ולפי"ז שפיר נדחו מלאכי השרת מקבלת התורה על שאכלו בב"ת.

והנה מה שניטלה הבכורה מן ראובן היה מחמת מה שחילל יצועי אביו, וכמאמה"כ (בראשית מט, ג) יתר שאת ויתר עז פחו כמים אל תותר, וכן להדיא (דברי הימים א. ה, א) ובחללו יצועי אביו נתנה בכורתו לבני יוסף בן ישראל. ובפרשת דרכים (דרוש א') ביאר דלפי"מ דאי' ביבמות (דף צ"ז ע"א) נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו, לא חטא ראובן במעשה בלהה, דהרי היתה פילגש היתה בלא קידושין ובלא כתובה אשר דינה היתה כמפותת אביו שמותר לישאנה.

אלא דכתבו המפו' דזה ניחא רק אי פילגשים הם בלא קידושין ובלא כתובה כשי' הרמב"ם (פ"ד

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוך ורב חסדא, יקר שבערכיך

הרב ישראל הלוי פולק שליט"א - יו"ד בטאון מרוה לצמא

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

לשרת בכהונה, וידע דיוכלו להשיב לו דכיון דלא עשה אלא בשיתוף אין לחשוב לו חטא דמה שנאמר אנכי ולא יהיה למושה בלבד נאמר. ואי דקשיא ע"ז דא"כ לא היה מקום לדחות למלאכי השרת מלקבל התורה בכך שלא היו במצרים, ע"ז יאמרו לו דהא דנדחו מלה"ש היה בגין שאכלו בשר בחלב, דגם דרך טיגון בכלל בב"ח, ומעתה אין מקום לעורר נגד אהרן.

לכך התחכם קרח ולקח עמו את בני ראובן אשר נצטערו תמיד על שניטלה הבכורה מאביהם, ויטענו דלא היה ראוי להעניש את ראובן שהרי בלהה היתה רק מפותת אביו, וידע כי ישיבו להם דיעקב צדק בדינו משום דבלהה היתה אסורה לראובן דפילגש היא בקידושין בלא כתובה ולא היה דינה כמפותת אביו, דהנפק"מ בין נשים לפלגשים הוא לענין הכתובה, והיינו דכתובה דאורייתא כדמוכח מהא דבסוטה בעיני תנ"כ משום דהוי איסורא דאית בה ממונא, וע"כ דדרשינן חניקי כתיב ומינה דיש אם למסורה.

ומעתה יטען קרח דכיון דיש אם למסורה א"כ עכצ"ל דהא דידעינן דחלב הוא דאסרה תורה היינו משום דאמר קרא לא תבשל דרך בישול אסרה תורה וחלב אינו בישול אלא טיגון, מעתה דטיגון שרי לא היה מקום לדחות את מלאכי השרת בטענה שאכלו בשר בחלב, ובהכרח צ"ל דמושה דחה את מלה"ש באמרו להם כלום למצרים ירדתם, נמצא דשוב לא היה יכול מרע"ה לומר לי צוית ולא להם וכנ"ל, ובכך תתחזק טענתו נגד אהרן דאע"ג דעשה בשיתוף הו"ל חטא ואינו ראוי לשרת בקודש, ודו"ק.

מעתה יבואר דיעקב ראה ברוח קדשו דקרח

שטית תתחנקי, הרי דדרשינן חנקי והו"ל כתנ"כ ומוכח דגם באיסורא לית ליה לר"מ מכלל הן אתה שומע לאו], ומשני סוטה איסורא דאית ביה ממונא הוא, פרש"י משום כתובה.

נמצא מזה דהא דבסוטה בעינן תנאי כפול היינו משום דאית בה ממונא דהיינו הכתובה שרוצה הבעל להפסידה, אבל באיסורא גרידא אמרינן מכלל לאו אתה שומע הן, וא"כ הא דדרשינן חנקי כתיב משום דבעינן תנאי כפול אתיא רק אי כתובה דאורייתא והוי איסורא דאית בה ממונא, אבל אי כתובה דרבנן, א"כ סוטה הוי איסורא גרידא דאמרינן מכלל הן וכו', ולא צריך לכפול התנאי וע"כ דלא דרשינן חנקי.

והך דרשא דחנקי כתיב הוא משום דדרשינן למסורת כפרש"י שם, אבל אי יש אם למקרא לא מצינן למידרש הכי, העולה מזה דאי יש אם למסורה ודרשינן חניקי בהכרח צ"ל דכתובה דאורייתא, אבל אי יש אם למקרא ולא דרשינן חניקי כתובה לאו דאורייתא עי"ש.

והדברים נכונים גם בסגנון אחר, עפמ"ש בבבלי התוס' (פר' משפטים) עה"פ כסף ישקול כמהר הבתולות, א"ר יהודה חסיד מכאן רמז לכתולה כתובתה מאתיים דכתיב כמה"ר הבתולות חסר והוא נוטריקון כ'מה מ'הר ה'בתולות ר', עכ"ל, והיינו דדרשינן המסורת דכתיב כמהר חסר ואיכא סמך לכתובה בקרא, אמנם אי אזלינן בתר הקרי אין לכתובה רמז מן התורה וממילא דלא דרשינן חנקי, ודו"ק.

מעתה מבואר הא דצירף קרח עמו את בני ראובן למחלקותו על אהרן, דכאשר רצה קרח לעורר נגד אהרן דכיון שעשה העגל שוב אין ראוי

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוך ורב חסדא, יקר שבערכין

מוה"ר שמואל יעקב פעלבערבוים הי"ו - שיכון סקווירא

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

חק, אמר ריש לקיש למי שמשׂייר אפי' חוק אחד (פרש"י, למי שמשׂייר אפי' חוק אחד מלשומרו נידון בגיהנום), אמר ר' יוחנן לא ניחא למרייהו דלימא הכי, אלא למי שלא למד אפילו חוק אחד, עי"ש, וי"ל דמלה"ש סברו כר' יוחנן דכל מצוה ומצוה חשובה בפני עצמה וכדמוכח ממה שמקבלים עליה שכר, לכך רצו לקבל אותן מצוות דשייכו בהו, אבל משה רבינו השיבם כדעת ריש לקיש דצריך לקיים כל התורה כולה ותורת ה' תמימה, וכיון שאינם שייכים בכמה וכמה מצוות אינם יכולים לקבל את התורה עי"ש.

ובמק"א הבאנו דר' יוחנן ור"ל נחלקו בפלוגתא דר' יאשיה ור' יונתן אם בעינן קרא לחלק ובלא"ה שניהם כאחד במשמע, או דכל אחד בפני עצמו משמע (סנהדרין דף ס"ו ע"א ובכמ"ק), דהנה אמה"כ והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אנכי מצוך היום לאהבה את ה' אלוהיכם ולעבדו בכל לבבכם, ונתתי מטר ארצכם וגו', דר"ל ס"ל כר' יאשיה דבעינן קרא לחלק ובלא"ה שניהם כאחד במשמע וכמו"כ בקיום מצוות התורה דצריך לקיים כל המצוות כולם, לכך קאמר למי שמשׂייר אפי' חוק אחד. אבל ר' יוחנן ס"ל כר' יונתן דכל אחד בפני עצמו משמע, וא"כ אפי' כאשר מקיימים מקצת מצוות חשוב להשי"ת, לכך אמר דאפי' במקיים חוק אחד ניצל מגיהנום, [ויש להסמך לזה מהא דס"ל לר' יוחנן דמין במינו בטל (פסחים דף כ"ט ע"ב, ע"ז דף ע"ג ע"ב), והיינו דלא ילפינן מולקח דם הפר ודם השעיר וגו' שאינו בטיל, דס"ל דדם הפר והשעיר לא היו מעורבין דלחלק לא צריך קרא, ודו"ק].

והנה בחוט המשולש (בפרשתן בשער אשר) ביאר

ירצה להוכיח דעתו נגד אהרן ממה שיעקב נטל הבכורה מן ראובן משום דבלהה נאסרה על ראובן דפילגשים בקידושין בלא כתובה, דכתובה דאורייתא דיש אם למסורה, ויוכיח מכך דמיגון שרי והא דנדרחו מלה"ש משום שלא היו במצרים ומוכח דאנכי ולא יהיה לכל ישראל נאמרה, לכך ביקש שלא יזכר שמו, דהתורה לא תפרש להדיא את שמו. כדי שלא יוכיחו ממעשיו שלקח הבכורה מראובן שהצדק עמהם, ודו"ק.

*

והנה כ"ק אאדמו"ר זצלה"ה (דב"ת פר' אחרי גליון תת"ח, ומשם ביצי"פ פר' שמיני) ביאר בהא דאחז"ל (שבת דף פ"ח ע"ב) דבשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה לילוד אשה בינינו, א"ל לקבל תורה בא, אמרו לפניו חמדה גנוזה וכו' ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים, א"ל הקב"ה למשה החזיר להן תשובה וכו' אמר לפניו רבש"ע תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה וכו' שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם וכו', ויל"ב דמאי קסברי מלאכי השרת וכי לא ידעו שרוב מצוות התורה א"א לקיימן רק בעוה"ז בבעלי גוף חומרי, והיאך עלה על דעתם לקבל התורה, וי"ל דסברו דאע"פ שא"א להם לקיים המצוות הקשורים בענינים גשמיים, מ"מ הרי יתכן שיקיימו אותן המצוות שהם רוחניים, ולכך ביקשו לקבל אותם חלקי התורה דשייך קיומם גם בשמים ממעל, כגון מצות אהבת ה' ויראת ה' ותלמוד תורה וכדו'.

ובגמ' סנהדרין (דף קי"א ע"א) דרשו עה"פ (ישעיה ה, לד) לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה לבלי

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוך ורב חסדא, יקר שבערכיך

מוה"ר אשר זלקא נוימאן הי"ו - אב"י בוניה

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

כתיב ממעט דבר מצוה, אלא אי אמרת בדבר מצוה כתיב מאי ממעטא, נמצא מזה דרבי ישמעאל דדריש כללי ופרטי ס"ל כר' יונתן דלחלק לא צריך קרא, ור"ע דדריש ריבוי ומיעוטי סבר כר' יאשיה דלחלק צריך קרא (וכן מבואר במלה"ר בערכו), על כן ר"י לשיטתו דלחלק לא צריך קרא ס"ל דציצית ד' מצוות, ור"ע לשיטתו דס"ל דלחלק צריך קרא ס"ל דד' ציצית מצוה אחת הן, עי"ש, ודפח"ח.

מעתה יבואר היטב דעל כן לקח קרח טלית שכולה תכלת, דכוונתו היתה להוכיח בכך צדקת טענתו לערער על אהרן דאינו ראוי לכהונה בגין אותו מעשה, דעל ידי שדן ק"ו לפטור טלית שכולה תכלת מן הציצית, וידע כי מרע"ה ישיב לו כי דבריו מופרכים, שהרי בהכרח צריך ד' ציצית כי כל ציצית הו"ל מצוה בפנ"ע דלחלק לא צריך קרא, או אז יטען לנגדו דכיון דלחלק לא צריך קרא א"כ גם כאשר מקיימים מקצת מצוות נמי איכא בכך חשיבות, וא"כ לא היה יכול מרע"ה לדחות את מלה"ש מקבלת התורה בטענה שאין יכולים לקיים כל המצוות, ובהכרח שדחה אותם בכך שאמר להם כלום למצרים ירדתם וכו', ומעתה לא היה יכול להמליץ ולומר לי צוית ולא להם וכו"ל, ובכך תתחזק טענתו נגד אהרן דאע"ג דעשה בשיתוף הו"ל חטא של ע"ז ואינו ראוי לשרת בקודש, ודו"ק. ע"פ האמור יבואר המדרש פליאה, דכאמור קרח עירער על כהונת אהרן באמרו שבגין אותו מעשה אינו ראוי לשרת בקודש, דליתא לאמתלא דלי צוית ולא להם, שהרי מרע"ה דחה את מלה"ש כלום למצרים ירדתם, דלא היה יכול לדחותם מחמת שאינם יכולים לקיים כל המצוות, דגם קיום מקצת מצוות סגי דלחלק לא צריך קרא וכו"ל, וז"ש

בהא שלקח קרח טלית שכולה תכלת וכו', דלפי מה דסבירא ליה לרבי ישמעאל במנחות (דף כ"ח ע"א) דציצית ד' מצות הם, לא היה מקום לדברי קרח לפטור טלית של תכלת מן ציצית, שהרי צריך ציצית בד' הכנפות דכל ציצית הוא מצוה בפנ"ע, וקפיד רחמנא שיהיו במכוון ד' מצות ובכל א' חוט של תכלת בפנ"ע, והיאך ס"ד שיפטור בטלית שכולו תכלת דנמצא חסרים לו ג' מצוות, עי"ש מש"כ בזה.

והבאנו מכבר מש"כ בשו"ת חלקת השדה (בתשובה בריש הספר דף כ"ג ע"א) דיש לבאר הפלוגתא במנחות שם במה דס"ל לת"ק דד' ציציות מצוה אחת הם, דאזלי לשיטתייהו, דהנה סתם בר פלוגתיה דרבי ישמעאל הוא רבי עקיבא, דהנה י"ל דרב"ז אם ציצית מצוה אחת או ד' מצוות תליא בכך אם לחלק צריך קרא ובלא"ה שניהם כאחד במשמע, או דכל אחד ואחד בפני עצמו במשמע עד שיפרט לך הכתוב יחדיו, כיון דהתורה אמרה גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך וגו' ואי בעינן קרא לחלק מסתבר לומר דכל הציצית מצוה אחת דמהיכי תיתי לחלקן לד' מצות, משא"כ אי לחלק לא צריך קרא י"ל דכל ציצית הוה מצוה בפנ"ע.

והוסיף דעפ"ז א"ש דהני תנאי אזלי לטעמייהו, דבגמ' שבועות (דף כ"ז ע"א) יכול הנשבע לבטל את המצוה ולא ביטל יהא חייב, ת"ל להרע או להטיב וכו', ופריך והאי או מיבעי ליה לחלק וכו', וקאמר בגמ' הניחא לר' יונתן דלחלק לא צריך קרא אלא לר' יאשיה דלחלק צריך קרא מאי איכא למימר וכו', אפי' תימא ר' יאשיה וסבר לה כר"ע דדריש ריבוי ומיעוטי, אי אמרת בשלמא בדבר הרשות

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוך ורב חסדא, יקר שבערכיך

מוה"ר יצחק זעליג רייך הי"ו - אב"י בלונדון

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

מה ראה קרח לחלוק על משה ברייתא דרבי ישמעאל ראה, דאיהו ס"ל דדרשינן התורה בכלל ופרט, וא"כ בהכרח צ"ל דס"ל דלחלק לא צריך קרא כדמוכח בגמ' שבועות שם, ומהי"ט ס"ל

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' קרח העעל"ט

זו שנא' (בראשית א, ד) ויהי ערב ויהי בוקר וגו' ויבדל, כך (דה"א כג, יג) ויבדל אהרן להקדישו וגו', (והוא ממד"ת בפרשתן אות ה')

ויש להבין מהו הדמיון והשייכות בין הא דאי אפשר להפוך ערב לבוקר לענין יטול הכהונה מאהרן, וי"ל עפ"י מש"כ בעיר בנימין (ירושלמי, פרק אלו דברים, סי' ד') ותו"ד דהנה ישנם ב' פירושים במאה"כ ויבדל אלקים בין האור ובין החשך, א. הבדלת האור מן החושך, וכ"ה בירושלמי (ברכות פ"ח ה"ו) דיליף להא דאין מברכין על הנר במוצאי שבת עד שיאותרו לאורו, ממ"ש וירא אלקים את האור כי טוב, ואח"כ ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, דמפרש מ"ש ויבדל הוא הבדלה כפשוטו. ב. כפרש"י ויבדל אף בזה אנו צריכין לדברי אגדה ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו לצדיקים לעתיד לבא. [וכן מפורש במד"ר (בראשית פ"ג ס"ו) וירא אלקים את האור כי טוב, רבי זעירא בריה דרבי אבהו דרש בקסרין מנין שאין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו מן הכא וירא ויבדל וכו', רבנן אמרי הבדילו לצדיקים לעת"ל, משל למלך שהיה לו מנה יפה והפרישה לבנו, א"ר ברכיה כך דרשו שני גדולי עולם, רבי יוחנן ור"ש בן לקיש ויבדל הבדלה ממש משל למלך שהיה לו שני איסטרטיגין, א' שליט ביום וא' שליט בלילה והיו שניהם מדיינין זה עם זה

בתוה"ק ויקח קרח וגו', בגמ' סנהדרין (דף ק"ט ע"ב) שלקח מקח רע לעצמו. וכבר רבו בזה הפירושים.

ברש"י והוא ממד"ר ומד"ת, שקרח כינס ר"נ ראשי סנהדראות והלבישן טליתות שכולם תכלת, באו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה, אמר להן חייבת, התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוטא אחת של תכלת פטורה זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה, כבר נלאו חכמי להבין מה ביקש קרח בדברים הללו, וכי קרח שפיקח היה לחוכא ואיטלולא בעלמא נתכוון.

ולהלן בפרשתן (טו, ה-י) ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי, המעט מכם כי הבדיל אלוקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבוד את עבודת משכן ה' ולעמוד לפני העדה לשרתם, ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה, ובמסורה (הוכא נבעה"ט) ג"פ ובקשתם, חדא הכא, ואידך (דברים ה, כט) ובקשתם משם את ה' אלקיך וגו', ועוד (ירמ' כט, ג) ובקשתם אותי ומצאתם כי תדרשני בכל לבבכם.

ויתכן לבאר בהקדם מש"כ בישמח משה עה"פ (פסוק ה) בוקר ויודע ה' את אשר לו וגו', וברש"י, ומדרשו בקר א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולים אתם להפוך בקר לערב כן תוכלו לבטל את

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוא ורב חסדא, יקר שבערכין

מזה"ר חיים זעליג פלזן הי"ו - אב"י באנטווערפן

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

דוקא, יל"פ דעל זה אמר 'לי' שיעשו רק לשמי, והיינו להורות שצריך לעשות רק לש"ש, אבל אי שרי לעסוק בתו"מ גם שלא לשמה, מפרשינן 'לי' דהוא קיים לעולם לעוה"ז ועוה"ב. עיי"ש בעיר בנימין.

נמצא מדבריו דאם מ"ש ויבדל אלקים וגו' היינו הבדלה ממש בין אור לחושך, ולא על גניזת האור משום דמותר לעשות גם שלא לשמה, א"כ הא דנאמר 'לי' היינו דדב"ז קיים לעולם. אבל אי ויבדל וגו' קאי על גניזת האור והיינו דשכ"מ בה"ע ליכא כי צריך לעשות לש"ש בלבד, א"כ מ"ש 'לי' היינו דדב"ז קיים לעולם בעוה"ז ובעוה"ב.

מעתה יבואר היטב דברי רש"י, דאמר מרע"ה לקרח אם תוכלו להפוך ערב לבוקר וכו', והיינו דמ"ש ויבדל אלקים בין האור ובין החושך אין פירושה הבדלה ממש לומר דגבולות חלק הקב"ה בין אור לחושך, אלא דקאי על גניזת האור כי צריך לעשות רק לש"ש, א"כ ה"נ מ"ש על אהרן ובניו וכהנו לי היינו שיעשו רק לש"ש ולא אמרינן דדב"ז קיים לעולם, או אז תוכלו לקחת הכהונה מן אהרן. אבל היות שאין אתם יכולים להפוך ערב לבוקר כי גבולות חלק הקב"ה בעולמו כמ"ש ויבדל אלקים דקאי על הבדלה ממש בין אור לחושך, ולא על גניזת האור משום דמותר לעשות גם ע"מ לקבל פרס, א"כ מ"ש 'לי' אין פירושה לי לשמי אלא שיהא קיים לעולם, מעתה כיון שנא' 'וכהנו לי' הוי דב"ז קיים לעולם ולא תוכלו לקחת הכהונה, אתו"ד ודפח"ח, ועיי"ש מה שפ"י עד"ז מאה"כ (מלכים א. ה, יג) בנה בנתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים.

עפי"ז יבואר רמז המסו', דאמר משה רבינו ע"ה המעט מכם כי הבדיל אלוקי ישראל אתכם וגו' ובקשתם גם כהונה, רצ"ל היאך תבקשו לסלק את אהרן מכהונתו, הלא כתיב 'וכהנו לי' ובכל מקום דכתיב לי היינו דקיים לעולם, וכי תאמרו דמ"ש 'לי' אין הכוונה שיהא קיים לעולם, לפי"ז בהכרח צ"ל דמ"ש 'לי' היינו לי לשמי שיהא לשם שמים, מעתה בוודאי אינכם יכולים לבקש הבכורה, שהרי לי"ז צריך שיהא ובקשתם משם את ה' אלוקיך, וכן ובקשתם אותי ומצאתם כי תדרשני בכל לבבכם, כלומר לעובדו רק לש"ש בלבד, והלא אין כוונתכם

אומר ביום אני שולט וזה אומר ביום אני שולט, קרא המלך לראשון א"ל פלוני יום יהא תחומך וכן לשני א"ל פלוני לילה יהא תחומך, כך ויקרא אלקים לאור יום א"ל יום יהא תחומך ולחשך קרא לילה אמר ליה לילה יהא תחומך].

ומ"ש דראה שאין העולם כדאי להשתמש באור ההוא וגנוזו לצדיקים לעת"ל, י"ל דקאי על שכר המצוות וזה ע"ד שפ"י בווה"ק (בראשית דף מ"ה ע"ב) שהאור מרמז על השפע והצלחת עוה"ז, ועז"א ראה שאין העולם כדאי להשתמש בו דהיינו קבלת השכר בהאי עלמא, דאם יקבלו שכר בעוה"ז יעשו על מנת לקבל פרס, ולא תהא העבדות בבחינת אהבה כראוי רק בשביל קבלת טוב עוה"ז, לכך חפץ הקב"ה לזכות את ישראל שיהיה עבודתם שלימה לצורך גבוה בחינת אהבה גמורה לזה גנו השכר לעוה"ב וכו'.

ומאן דמפרש ויבדל על הבדלת האור מן החושך ולא על גניזת האור ס"ל דמותר לעבוד על מנת לקבל פרס, ע"ד דא"י בגמרא (פסחים דף ד' ע"א) האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני הרי זה צדיק גמור, והא דאמרו (אבות פ"א, מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשים על מנת לקבל פרס קאי אל אוה"ע שתוהים על הראשונות כמ"ש"כ התוס' בר"ה (דף ד' ע"א).

עוד כתב בעיר בנימין שם, דבכך תליא מה דאיכא ב' פירושים בתיבת 'לי' דברש"י ריש פר תרומה כתב ויקחו לי תרומה לי לשמי. אולם במד"ת (סי' ג) אי' ויקחו לי תרומה כל דבר שאמר הקב"ה בתורה לי ישנו בעוה"ז ולעוה"ב, כיצד, והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי כל הארץ (ויקרא כה) בעוה"ז ולעוה"ב, כי לי כל בכור (במדבר ג) בעוה"ז ולעוה"ב, והיו לי הלויים (שם ח) לעוה"ז ולעוה"ב, ישראל דכתיב (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים בעוה"ז ולעוה"ב, ויקחו לי בעוה"ז ולעוה"ב. וכע"ז במד"ר (ויקרא פ"ב ס"ב) הבן יקיר לי בכל מקום שנא' לי אינו זו לעולם לא בעוה"ז ולא לעוה"ב, בכהנים כתיב (שמות כה, מא) [והלבשת אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אותם ומלאת את ידם וקדשת אותם] וכהנו לי. בלויים כתיב (במדבר ח) והיו לי הלויים. בישראל כתיב (ויקרא כה) כי לי בני ישראל וכו'. וי"ל דא"נ דאסור לעשות על מנת לקבל פרס כי בכל דבר מצוה צריך לעשותו רק לשמו ית'

דיהא קיים לעולם, על כן התחכם ונטל טלית שכולה תכלת לרמוז כי בהכרח לקיים המצוות כולם רק לשם שמים בלי שום פנויה עצמית, ואתיין מדכתיב ויקחו לי דפירושה לי לשמי, ולא להא דיהא קיים לעולם, וה"ה במ"ש וכהנו לי שיהא כוונתם לש"ש, מעתה שפיר לקחת הכהומה מן אהרן.

ואמנם בכך סתר קרח את עצמו דהרי כל מה שיצא לריב הוא מחמת קנאה וכבוד עצמו, שהרי לפי"ד דמ"ש וכהנו לי לא בא לומר דכהונתו קיים לעולם א"כ עכצ"ל דצריך כוונה בלתי לה' לבדו, והיתכן שיבקש הכהונה לעצמו, זהו שאמרו חז"ל, שלקח מקח רע, ומפרש מפני מה היה בכך מקח רע, שהרי, לעצמו, רצ"ל שדרש כבוד עצמו, ובכך סתר כל טענתו, וכאמור.

בלתי לה' לבדו כי אם לשם פניה תפקיד ושררה, ובכך ממ"נ לא שייך לכם הכהונה.

והנה בישועות יעקב (או"ח סי' כ"ג סק"ב) פי' הא דקורח לקח טלית שכולה תכלת, דהענין בזה כי ציצית מורה על תרי"ג מצוות כפרש"י, וחופי הלבן מורה על מעשה המצוות וחופ התכלת מורה על המחשבה, עי"ש מש"כ בזה לדרכו ודפח"ח, ויל"פ עוד דהתכלת רומז על המחשבה לשם שמים דהרי תכלת דומה לים וכו' ורקיע דומה לכסה"כ, להורות דשלימות המצוה הוא כשמקיימין אותה במחשבה נקיה בדו"ר לעשות רצונו ית"ש בלבב שלם.

ולכן כאשר רצה קרח לחלוק על אהרן וטען כי יכולים לסלקו מן הכהונה, וידע כי מרע"ה יאמר כי אי אפשר להורידו מן הכהונה דהרי נאמר וכהנו לי

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בעת השוה"ט דעתיקא קדישא פר' קרח העעל"ט

ובחי' שמאל, ולא בכהנים שהם דרגא דחסד בחי' ימין. והנה כתב האריז"ל (שער הגלגולים, הקדמה לה) בסוד הפסוק ביחזקאל (מד, טו) והכהנים הלויים בני צדוק, דלעת"ל יהיו הגבורות יותר במעלה מן החסדים, ויהיו הלויים כהנים אשר יעשו את העבודה במקדש, והכהנים יהיו לויים (וראה ייטב לב, פר' ברכה).

והנה נודע מש"כ המקובלים דאדם הראשון לא נאסר לו לאכול מעץ הדעת רק מבעוד יום, ואם היה ממתין עד לעת ערב ליל ש"ק שפיר היה רשאי לאכול, אלא דחטא במה שאכלה פגה, ובגין פגמו על כן נתקללה האדמה (בראשית ג, יז) ארורה האדמה בעבורך וגו'.

עפי"ז י"ל דעל כן עשה מרע"ה אות וסימן שקרח טועה ומטעה בדבריו, דרמזו להם דאע"פ דיש אמת בדברי קרח ואמנם כן יהא לעתיד לבוא שיהיו הלויים במעלה יתירה מן הכהנים, ברם לעת עתה אין הזמן מוכשר לכך, והרי כדבר הזה היה בחטא הקדמון ומכך נתהווה הזוהמא בעולם וכו', ובגין כך נאמר ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייד, וזה יהא לכם לאות ומופת כי לא זו הדרך הישרה כאשר תפתח האדמה פיה לבלעם להורות

בתוה"ק בפרשתן (במדבר טו, ח-י) ויאמר משה אל קרח וגו' המעט מכם כי הבדיל אלקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו וגו' ובקשתם גם כהונה, ובמסורה ובקשתם ג"פ, הכא, ואידך (דברים ה, כט) ובקשתם משם את ה' אלוקיד וגו', ואידך (ירמיה כט, יג) ובקשתם אותי.

בהמשך הפרשה (פסוק כח-ל) ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מליבני, אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי ניאצו האנשים האלה את ה', ויש להבין למה עשה דייקא סימן זה להוכיח בכך לעין כל כי ניאצו את ה', והלא גם בלי בריאה חדשה ישנם עוד הרבה דרכים להראות להם צדקתו כגון שימיתו כולם ברגע אחד וכדו', ולמאי נצרכה מיתה משונה זו

ואפ"ל, דכבר האריכו בספה"ק בענין מה שחלק קרח על כהונתו של אהרן, עפי"ד הזוה"ק (פ"ז, ובריש פר' חוקת) שקרח רצה לעשות משמאל ימין, דהיינו שרצה שיהיה העבודה בלויים שהם בשורש הדין

אלוקיך ומצאת וגו' בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, וכן מ"ש ובקשתם אותי וגו' ושכתי את שבותכם וקבצתי אתכם מכל הגוים וגו', שרומזו על הגאולה שלעת"ל שאז יהיה התיקון השלם, או אז יהיו הגבורות במעלה יותר מן החסדים, אבל לעת כזאת עדיין לא בא מועד, והבן.

דכעת עדיין אין הזמן ראוי להנהגה זו ועל כן ייענש על ידי האדמה אשר נתאררה במה שפגה אכל. זה שרמזו המסורה ובקשתם גם כהונה, היינו שביקש קרח הכהונה שהרי הלויים יהיו במעלה רמה ויתירה על הכהנים, ואמר לו משה, כי זה יהיה רק באחרית הימים כאשר ובקשתם משם את ה'

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעידן רעוא דרעוין פר' קרח העעל"ט

מט"ו, ובקהלם אל תחד כבודי, והיכן נזכר בהתיחסם על הדוכן בדברי הימים שנאמר (דהי"א ו, כג) בן אביאסף בן קרח בן יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל, וצ"ב וכי כשאינו נזכר שמו של יעקב לא נודע שלוי בנו של יעקב, וכמו כן מהו הענין שעל הדוכן כן הוזכר שמו של יעקב.

ובמדרש תנחומא (סי' ג') ויקח קרח לקח טליתו והלך ליטול עצה מאשתו, ותמוה על קרח שפיקח היה שהלך לשאול בעצת אשתו, והלא ארו"ל (יומא דף ס"ז ע"ב) אין חכמה לאשה אלא בפלך ונשים דעתן קלות ובמה היה לו ליטול עצה ממנה.

להלן בכתובים (כח-ל) ויאמר משה בזאת תדעוין כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מליכי אם כמות כל האדם ימותון וגו' לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וגו' וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'. ויש להתבונן בדבר מפני מה היה צורך בסימן משונה זה של בקיעת האדמה, הכי לא היה סגי בסימן פשוט, שאם ימותו תיכף לא ה' שלחני וכדו', למה דווקא על ידי ופצתה האדמה את פיה' אשר כמותה לא נהיית מעולם. וברש"י אם בריאה יברא, חדשה, ויל"ב כוונתו בזה, גם מש"כ רש"י ממדרש חכמים (סנהדרין דף ק"י ע"א) אם בריאה פה לארץ מששת ימי בראשית, ומאחר שכך הוא מהו שאמר 'בריאה חדשה' הלא משה כבר קיבל כל התורה כולה וידע היטב מה דמפורש במשנה דפי הארץ נברא בער"ש ביה"ש. גם בגוף הדבר יל"ב הענין מפני נברא פי הארץ בששת ימי בראשית, הלא ביד הקב"ה לעשות כן ברגע אחד בכל עת ועת.

בתורה"ק בפרשתן (במדבר טז, א-ז) ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן וגו', ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו עליהם רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה', וישמע משה ויפול על פניו, וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו, זאת עשו קחו לכם מחתות וגו' ותנו בהם אש ושימו עליהם קטורת לפני ה' מחר והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש רב לכם בני לוי.

בספרן של צדיקים האריכו הרבה בהאי פרשתא לבאר היאך נהיה כדבר הזה דקורח שפיקח יצא חוצץ כ"כ נגד משה רעיא מהימנא, ובפרט שהתחברו אליו ראשי הסנהדרין, וכבר פתח לן רש"י בדבריו 'פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא'. גם רבו הדקדוקים במקראי הקודש, א. מה שאמר 'כי כל העדה כולם קדושים', דלכאו' בזה סתר קרח דבריו, דאף אהרן הוא בכלל העדה אשר הוא ג"כ קדוש, ומפני מה צריך הוא להיות נדחה מן הכהונה. ב. מה שכפל משה רבינו בלשונו 'ואת הקדוש והקריב אליו', ושוב 'ואת אשר יבחר בו יקריב אליו'. ג. מה היה כוונת משרע"ה שאמר להם דייקא להקטיר קטורת מדוע לא יצוום על עבודה אחרת שבכהונה, גם יל"ד מה דפתח לומר 'ואת עשו' דלכאו' הוא אך למחסור, והיה לו לומר מיד 'קחו לכם מחתות' וגו'.

וברש"י ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית

החזיקו בני ראובן במחלוקת הזו לפי שהיה ראובן בכור לכן באו לחלוק על משה על שנטל הבכורה מראובן ונתנה ליוסף (ועיין חזקוני, אבע"ז, ספורנו, ורבינו בחיי), והדבר פלאי מדוע נתעורר קרח לחלוק דווקא מחמת שניטלה הבכורה מראובן, וביותר תמוה מה שעורר ע"ז הרמב"ן דטענה זו אינה על משה כ"א על יעקב שנטל הבכורה מראובן והעבירו ליוסף כמאה"כ (בראשית מט, ד) פחו כמים אל תותר וגו'.

- הללוים ממדת הגבורה ודקדוק הדין -

ויתכן לבאר כל אלו בהקדם דנודע מה דהובא בספה"ק כי הכהנים הם מסטרא דחסד (זוה"ק פר' נשא, דף קמ"ו ע"א), וכמ"ש (דברים לג, ח) תומיך ואוריך לאיש חסידך, ואילו הללויים הם מצד מידת הגבורה והדין (ועיין מאור ושמש בפרשתן, ד"ה ולהבין הדברים). ואחז"ל במדרש (ב"ר יב, טו) דבתחילה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים שיתף מדת הרחמים למדת הדין וכו', ופירשו המפוי הענין בזה כי עפ"י שורת הדין אין מועיל תשובה, כי האיש החוטא אין לו תקוה דלפי דקדוק הדין מלך במשפט יעמיד ארץ (משלי כט, ד), והמורד במלכות חייב מיתה ואין לו תרופה להציל נפשו.

וכשראה השי"ת שבאופן זה לא יוכל העולם להתקיים, שהרי ראיתי בני עליה והמה מועטים, ולהדיא נאמר כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ואמרו בזוה"ק (בראשית דף כ"ה ע"א; וראה ב"ר ח, ו) דקודם בריאת האדם קיטרגו המלאכים ואמרו מה אנוש כי תזכרנו (תהלים ח, ה), דעתידין למיחטי קמך, על כן שיתף הקב"ה מדת הרחמים למדת הדין שיוכל החוטא לשוב אל ה' ולתקן כל מה שפשע ויועיל תשובה למלט נפשו מידי שאול בכל עת ובכל מצב שהוא. וזהו שהשיב הקב"ה למלאכים שכבר הכין להם כח התשובה שקדמה לעולם (פסחים דף ג"ד ע"א).

והנה כתב בעל החרדים (פרק ז, מפרקי התשובה) דלכל הרוצה לשוב בא אליו ניצוץ של מרע"ה לסייעו לשוב, ושעל זה רמז הכתוב (שמות כו, כ) ואתה תצוה את בני ישראל, תצוה מלשון צוותא עי"ש, (הובא בדבש לפי מערכת ב, אות יא, וכן בבני יששכר מאמרי תשרי, מ"ד דרוש י אות ל"ה). ואם לדורות כן, מכ"ש וק"ו

בהמשך הכתובים נצטווה משה לקחת מאת בני ישראל מטה לכל שבט ושבט וכו', כתיב (במדבר יז, ה) 'זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקריב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטורת לפני ה' ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דיבר ה' ביד משה לו', וכבר עמד רש"י בזה לדייק בלשון הפסוק, והתוה"ק ארוכה מארץ מידה.

כן יש לבאר מדוע הוציא מטה אהרן דייקא שקדים ולא פרי אחר כתפוח המורה על הפסוק (שיר השירים ב, ג) כתפוח בעצי היער וגו', או כיוצ"ב.

ובגמרא בבא בתרא (דף ע"ד ע"א) ברבה בר בר חנה, דאיתלווי ההוא טעיא בהדיה ואחוי ליה בלועי דקרח חזאי תרי ביזעי (רשב"ם - בקעים דכתיב ותבקע הארץ) והוה קא מפקי קוטרא (עשן) וכו', אמר לי אצות (הסכת ושמע) מאי שמעת, ושמעת דהווא אמרין (שהרי ירדו חיים שאולה) משה ותורתו אמת והן בדאין, אמר לי כל תלתין יומין (ופי' רשב"ם כל ראש חודש) מהדרא להו גיהנם כבשר בתוך קלחת ואמרי הכי משה ותורתו אמת והן בדאין, ע"כ. ויש לבאר מפני מה דייקא בראש חודש אומרים הם משה ותורתו אמת.

והנה בבני יששכר (מאמרי תמוז, מ"ג אות יא) הביא ממדרש דברי הימים של משה (הוא מדרש קדום) עה"פ טבעו בארץ שעריה וגו' (איכה ב, ט), כשנמבעו השערים נפלו לידו של קורח ותפשם, וזהו שאמרו בני קרח מי שיעלה את השערים הוא יעלה את אבא כמו שאמרו רז"ל (תנוד"א רבה, פרק ל'), עכ"ל (הביאו הרב הגדול החיד"א זלה"ה, דבש לפי, מערכת ק' אות כ"ח). וראוי לבאר ענין הדבר מה שתפש את שערי בית המקדש.

עוד במדרש (שוח"ט פ"א; ילקו"ש רמז תשנ) אשרי האיש, אלו בניו של קרח שלא הלכו בעצת אביהם, שנאמר (במדבר טו, כו) סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה, ובדרך חטאים, את מחתות החטאים. ובמושב לצים, זה קרח שהיה מתלווץ על משה ועל אהרן וכו', ויל"ב מה ענין קורח בכתובים האלו, ובפרט למה שסיים כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהנה יומם ולילה.

גם לבאר מ"ד במדרש (הובא בס' שתי ידות ועוד) מה ראה קרח לחלוק על משה ראה שנלקח הבכורה מראובן. וכע"ז אי' בדעת זקנים לבעה"ת למה

והדין כאמור, ומהאי טעמא איתא (ספר הגלגולים פרק מ"ט) שלעתיד לבוא יהיה ההלכה כקרח, ורמז לה בפסוק (תהלים צב, יג) צדיק כתמר יפרח, סופי תיבות קרח, כי לעתיד לבוא יהא ההנהגה ע"פ מדת הגבורה כאשר היה בראשית המחשבה.

ויתבאר בזה מ"ד במדרש (במדב"ר יח, ה) שקרח עמד וכינס מאתים וחמישים ראשי סנהדראות וכו' באו ועמדו לפני משה אמרו לו מלית שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה, אמר להן חייבת, התחילו לשחק עליו וכו' זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה. דהנה כ"ק אאדמו"ר זצ"ללה"ה (שו"ת דברי יציב חו"מ סי' נ"ב אות ז') ביאר דתכלת מורה על המחשבה, וחומי לכן רומזים על המעשה, עי"ש מה שפי' בזה לדרכו, וי"ל עוד דקורח רצה לרמוז לשיטתו שהעיקר העבודה הוא להמשיך שיהא הנהגת העולם לפי מה דעלה במחשבה תחילה לברוא את העולם במדת הדין, לכך הלבישם קרח במלית שכולה תכלת המורה על בחי' מחשבה שהוא בחי' הדין והגבורה.

וביקש להוכיח סברתו דאין מועיל תשובה, לכך צירף עמו את בני ראובן לחזק את דרכו ושיטתו, דהנה ניטלה הבכורה מראובן וניתנה ליוסף כדכתיב (בראשית מט, ד) פחזו כמים אל תותר אז חללת יצועי עלה, וכן הוא אומר (דהי"א ה, א) ובחללו יצועי אביו ניתנה בכורתו לבני יוסף וגו'. והלא מצינו שעשה ראובן תשובה, כאמז"ל (ב"ר פד, יט) בפסוק (בראשית לו, כט) וישב ראובן אל הבור שישב לשקן ולתעניתו. ובמדרש (שם) שאמר לו הקב"ה לראובן אתה פתחת בתשובה תחילה חייך שבן בנך פותח בתשובה וכו'. הרי דאע"פ שעשה ראובן תשובה גדולה מ"מ לא השיב לו יעקב את בכורתו. הרי מכך ראייה מוכחת דתשובה אין מועיל לאדם לכפר חטאתו, ובכך סבר קרח לומר דגם שיטת יעקב היתה להנהיג במדה"ד והגבורה, מעתה בדין הוא שגם אהרן יהיה פסול מלעבוד העבודה אחר שבא אותו מכשול תחת ידו. - כלפי השי"ת אין שינוי ותמיד מועיל תשובה לאדם - ברם באמת טעה קורח בדעתו, שהרי לעת כזאת שעדיין יש זוהמא בעולם, בוודאי דמועיל תשובה לכל אחד ואחד בכל עת ובכל שעה, ואדרבה הרי

שבדורו היה מרע"ה מאיר לכל בני"י לסייעם לתשובה שלימה. ולכן קורח ששורשו מבחי' הדין והגבורות דלא מהני תשובה חלק על משה כי סבר דאין ראוי לעשות כן, דאדרבה צריך להעניש את החוטאים וכו'.

לכך אמר קורח כי כל העדה כולם קדושים, היינו כל העדה הנותרים אחר שמתו ונגפו כל אלו שעשו את העגל, אם במגיפה שיצאה מלפני ה', ואם ע"י המים שהשקו ע"י משה רבינו, או על ידי חרב איש באחיו כמפורש במקראות, ואלו שנשארו הם צדיקים ושלמים, ורק אהרן הכהן אשר הוא עשה העגל הוא נותר בחיים, על זה היה קרח טוען כי אין קטיגור נעשה סניגור (ר"ה דף כ"ו ע"א), והיאך יהיה אהרן ראוי לעבוד העבודה בבית ה', ואי תימא דעשה אהרן תשובה, הלא לפי מדת הדין אין תשובה מועיל לאדם החוטא כלל, מעתה ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

עפי"ז יבואר מה שלקח קרח עצה דייקא מאשתו, דהנה כתבו המקובלים (ראה פני דוד, פר' תצא עה"פ לא יהיה כלי גבר, ועוד) כי האשה היא בחי' דינים וגבורה, ולכן אי' עוד בספה"ק כי לעתיד לבוא תהיה הנקיבה במדריגה גבוהה יותר מאשר הזכר, בסוד (ירמיה לא, כא) ונקבה תסובב גבר (ראה ברד"ק שם, ויעויין גם ברש"י מגילה דף כ"ב ע"ב ד"ה ראשי חדשים), ובשלה"ק (תורה אור פר' ואתחנן אות ג') בסוד קין והבל שהם בחי' דין ורחמים, כתב בתו"ד דז"ש הלא אם תמיב שאת, 'שאת' אותיות 'אשת' כי לעתיד אשת חיל עמרת בעלה (משלי יב, צ), כי ההנהגה תהיה ע"י הגבורות. וזהו סוד אברהם טפל לשרה בנבואה (שמו"ר פ"א), כי הגבורות כשימתקו הן מעולות מהחסד מאוד, ועתה העולם מתנהג ע"י החסד כי הגבורות עדיין לא נמתקו, ואי אפשר להתנהג בדין כי לא יוכל לעמוד, ולכן הוא מתנהג בחסד שהוא בחינת הבל עי"ש. וזה ע"ד דכתבו קמאי (ויקהל משה, דף מב; הובא בסדר הדורות, ערך שמאי) שלעתיד לבוא יפסקו ההלכה כבית שמאי שהם בחי' גבורה כנודע.

קרח שפיקח היה רצה להמשיך מיד אותו ההנהגה שיהיה לעת"ל שיתנהג הכל במדת הגבורה, לכך הלך ליטול עצה מאשתו שהיא מבחי' הגבורה

אלוקיך, ר' יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כ"ה הגי' בעין יעקב שם ובילקוט שמעוני הושע רמז תק"ל), וביאר בכפות תמרים שם דפליגי בכך אם תשובה מועיל גם על ע"ז ועבירות חמורות, דמ"ד עד ועד בכלל ס"ל דתשובה מהני על כל חטא ופשע, ועז"א עד ה' אלוקיך עד ועד בכלל דאפי' פגם באמונת ה' מהני תשובה, ואידך ס"ל דרק עד לחטאים הללו מועיל תשובה ולא עד בכלל, ודורשי רשומות נתנו סימן תשב אנוש עד דכ"א נומריקון דם כפירה א"א (של"ה מס' יומא פרק גר מצוה).

ודב"ז תליא בפלוגתת רבי מאיר ורבי יהודה בקידושין (דף ל"ז ע"א) עה"פ בנים אתם לה' אלוקיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרויים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרויים בנים דברי רבי יהודה, רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרויים בנים, שנא' בנים סכלים המה, ואומר בנים לא אמון במ וכו', ואומר במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם וגו' ומסיק בגמ' דאע"ג דפלחו לצלמא מיקרי בנים עי"ש, והא דמהני תשובה הוא מטעם דישראל הו"ל בנים למקום, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול, לכך לדעת רבי מאיר דגם בעו"ז קרויין בנים שפיר מהני בהו תשובה, אבל לרבי יהודה דבכה"ג אין קרויים בנים אין מועיל תשובה לע"ז.

וביאר כ"ק אאמו"ר וצללה"ה דנחלקו בפיה"כ דעו כי ד' הוא אלוקים הוא עשנו ולו אנחנו עמו (תהלים ק, ג) דהכתיב הוא ול"א באל"ף והקרי הוא ול"ו בוא"ו, וי"ל דלפי הקרי מתפרש הכתוב דדייקא כאשר דעו כי ד' הוא האלוקים שמאמין בהקב"ה או אז ולו אנחנו עמו, אבל אם ח"ו חטאו בע"ז אין נחשבים בנים למקום, אך לפי המסורת מתפרש הכתוב דעו כי הוא אלוקים, ולא ואפי' אם ח"ו לא יודעים זאת אפ"ה אנחנו עמו וצאן מרעיתו, דבין כך ובין כך נחשבים בנים למקום, ועז"א במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני א'ל חי, דגם כאשר יחטאו בע"ז ויהיו בבחי' לא עמי אתם אפ"ה יועיל להם תשובה ויאמר להם בני א'ל חי, לכן ר"מ לשיטתו דס"ל (בכריתות דף י"ט) דיש אם למסורת, לדידיה אפי' כאשר ח"ו פלחי לצלמא נקראים בנים ומהני תשובה.

אמרו חז"ל (עבודה זרה דף ד' ע"ב) דלא היו ישראל ראויין לאותו מעשה אלא להורות תשובה, ורביה"ק מרנא הדברי חיים זי"ע היה מכנה אותו המעשה במדבר "די אונטער גיווארפענע מעשה", דכל אותו מעשה נתגלגל עליהם כדי לחזק ידים רפות שידעו כי בכל מצב שערי תשובה פתוחים ועד יום מותו תחכה לו בתשובה אם ישוב מיד תקבלו, ומן השמים נתגלגל שיהא נעשה דייקא על ידי אהרן כהנא קדישא אשר היה אוהב שלום ורודף שלום ומקרב את ישראל לאביהם שבשמים (אבות א, יב), כדי להורות שכל אחד ואחד בכל מצב ובכל זמן יכול הוא לשוב למוטב ולהתקרב אליו ית"ש. ומה שלא חזרה הבכורה לראובן אינו מחמת שאין מועיל תשובה חלילה, כי אם מחמת טעמים ועניינים עליונים עמוקין וטמירין. ולכך גם טלית שכולה תכלת חייבת בציצית, להורות דשיתף הקב"ה מדה"ר למדה"ד, וצריך דווקא חוטי לבן הרומזים על בחי' החסד כנודע, דהעולם נברא בפועל בבחי' מדת הרחמים ולא במדת הדין והגבורה.

וזה שביקש יעקב שלא ייזכר שמו במחלוקתו של קרח, לפי שצפה ברוח הקודש דקורח ירצה להוכיח ממנו דאין מועיל תשובה שהרי אע"פ שראובן תשובה לקח ממנו הבכורה, לכך ביקש שלא ייזכר שמו בענין זה, דאדרבה דיקא יעקב פעל שיהיו שערי תשובה לכל בני"ב בכל מצב שיהיו, כאשר הארכנו במק"א דע"ז מורה שם יעקב ע"ש וידו אוחות בעקב עשיו. לכך נזכר שמו דייקא בהתייחסם על הדוכן כדכתיב (שם נדה"י) ויהיו משרתים לפני משכן אהל מועד בשיר עד בנות שלמה את בית ה' בירושלם ויעמדו כמשפטם על עבודתם, דהנה נודע מש"כ האלשיך הק' דשירת הלויים היתה כדי לעורר הלכבות שיתעוררו בתשובה שלימה בבואם אל בית ה' כי רק בכך תהיה הקרבן מרוצה להשי"ת עי"ש באריכות, לכך דיקא שם ביקש יעקב שיהיה נזכר שמו, כי יעקב פעל וביקש לא ידח ממנו נדה והשי"ת יקבל תשובת בני"ב עם קרובו.

הבאנו כמ"פ מ"ש מרן אאדמו"ר וצללה"ה בהא דאי' בגמ' יומא (דף פ"ו ע"ב) א"ר לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנא' שובה ישראל עד ה'

עפי"ד אמרתי ברמז הפסוק (מלאכי ג, ו) אני ה' ל"א שינתי, היינו דכיון ששינה הקב"ה ל"א מאל"ף לל"ו עם וא"ו, על כן ואתם בני יעקב לא כיליתם, דגם כאשר בם בשפלות בבחי' ידו אוחות בעקב עשיו וכו' מ"מ מועיל תשובה לכל אחד ואחד ונסלח לכל עדת בני ישראל.

והנה המהר"ל (נצח ישראל פרק יא) מבאר בפלוגתת רבי מאיר ורבי יהודה האמור, עפ"י הכלל הנקוט בידינו (עירובין דף י"ג ע"ב) דאלו ואלו דברי אלקים חיים, די"ל דלא פליגי אלא מר אומר חדא ומר אומר חדא. והיינו דמצד חשיבות האדם אם ח"ו חטא ומרד בהשי"ת אינו ראוי להקרא כבן מלך שהרי התרחק מהשי"ת לכך ה"ה בבחי' עבד, אבל מצד הבוכ"ע שבחר בעמו ישראל באהבה שאינו תלויה בדבר לקראם (שמות ד, כב) בני בכורי ישראל, ומפורש בכתוב (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלוקים, אין בהנהגתו ית"ש שום שינוי במדותיו, לכן מצד הקב"ה לעולם ישראל קרוים בניו בכל מצב שיהיו, עי"ש באריכות

זה שאמר מרע"ה לעדת קורח אשר סברו דלא מהני תשובה, בוקר ויודע ה' את אשר ל"ו, רמז דאף מי שהוא בבחי' ול"א אנחנו עמו, גם אז ול"ו אנחנו עמו וצאן מרעיתו. כי כלפי השי"ת אין הבדל כלל בין ואת הקדוש והקריב אליו היינו הצדיק דמעיקרא שלא פגם וחטא כלל, ובין אשר ואת אשר יבחר בו רצ"ל שבחר בנו מכל העמים להיות עמו ונחלתו מעולם ועד עולם, לכך גם מי שחטא ועיוות דרכו כאשר שב וחזר בתשובה גם אותו יקריב אליו, דשפיר מועיל תשובה לכל אחד בכל עת, ויש לרמז דלשון יקריב רומז על התשובה כדאי' במד"ר (בשלח פכ"א ס"ה) עה"פ ופרעה הקריב שהקריב את ישראל לתשובה, והבן.

זה שאמר להם מרע"ה זאת עשו וגו', דכתב החיד"א (אהבת דוד, דרוש יז, לשבת תשובה, ד"ה תפלה; חומת אנך, פרשת וישלח, ד"ה קמנתי) 'זאת' רומז על תשובה, דהוא בגימטריא צום קול ממון יעו"ש. וז"ש זאת עשו רצ"ל תדעו דעדיין הדבר תלוי בידכם כי יכולים אתם להתחרט ולשוב על מעשיכם, ומוכח לה מן הקטורת, דאמרו בגמ' (כריתות דף ו' ע"ב) א"ר

חנא בר ביזנא א"ר שמעון חסידא כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית, שהרי חלכנה ריחה רע ומנאה הכתוב עם סממני קטורת. והיינו להורות כי גם מי שיש בו ריח הרע יכול להתקרב ולהתחבר לריח הטוב של הקטורת, לכך הורה להם ליקח מחתות להקריב עליה קטורת, לרמז להם ענין זה כי גם ריח הרע הרומז על היפך הקדושה, כידוע מספה"ק (ראה קב הישר, פרק א), יכול להתהפך לריח טוב וזך, ורצה מרע"ה כי בכך יתבוננו וישכילו להבין שלא צדקו בטענתם, וידעו כי טוב ה' לכל ומועיל תשובה לכל אחד בלי יוצא מן הכלל.

- ע"י חטא האדמה נמשך מליצה על החוטא ולכך מועיל תשובה -

בהאמור יבואר טעם הדבר שנברא פי הארץ בער"ש בין השמשות, דהנה נודע מש"כ בספה"ק אוהב ישראל (פר' בראשית, ד"ה ויאמר) עה"פ (בראשית א, יא) ויאמר אלקים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי וגו', פרש"י (ד"ה עץ פרי) שיהיה טעם העץ כטעם הפרי, והיא לא עשתה כן אלא עץ עושה פרי, לפיכך כשנתקלל האדם על עוונו נפקדה גם היא על עוונה ונתקללה. ולכאו' צ"ב דאמאי תלוי עונש האדמה בעונש האדם, ומתיבת לפיכך משמע דרק מפני שהאדם נענש לכך נענשה אף האדמה. וביותר יפלא היאך יתכן שתעבור האדמה על רצון השי"ת, דבשלמא האדם יצר סוכן בקרבו להתעותו מדרך הישרה משא"כ האדמה.

וביאר שם ותו"ד דהארץ לא נתכוונה לחטא כלל, אלא עשתה עבירה לשמה, כדי להמליץ על האדם שגם כאשר יחטא לא תהא פגם גדול בשורש נשמתו ולא יועיל שום תיקון ותשובה, לכך התחכמה האדמה ושינתה ציווי הבורא ית' כדי שאח"כ כשיחטא האדם ח"ו יהא לו אמתלא נכונה, שבהיות ששורש גופו הוא מן האדמה ששינתה מכבר רצון הבורא ית', דא גרמא שיחטא האדם כי תולין הקלקלה במקולקל ובכך לי יהא חטא האדם גדול כ"כ, נמצא שהארץ עשתה בכך עבדות גדולה לשם שמים.

לכן לא נענשה הארץ תיכף, כי קמי שמיא גליא כוונתה הרצויה שהיתה רק לכבוד יוצרה ולטובת האדם, אך כשחטא האדם אז נפקדה על חטאה כדי

בתו"ד ע"פ אמו"ל (ברכות דף י"ח ע"א) דרשעים בחייהם קרויים מתים, מעתה י"ל דקלקלתו זו היא תקנתו, דכיון שע"י החטא נחשב כאילו מת א"כ החוזר בתשובה הרי הוא כבריה חדשה וכקטן שנולד דמי, וממילא דשוב לא שייך לומר עליו כיון שנדחה שוב אינו חוזר ונראה, יען כי כאשר שב האדם ומתוודה על חטאיו בתשובה שלימה הרי הוא אדם אחר לגמרי שלא נדחה מעולם, עי"ש שהאר"י בזה בדברים נפלאים.

ועפ"י יובן ביותר מה שאמר להם משה רבינו בזאת תדעון כי ה' שלחני וגו' והיינו דאם נבראה פה לארץ מששת ימי בראשית מוטב ואם לאו יברא ה', רמז על ב' דברים, דבאמת כבר ברא השי"ת את פי הארץ בערב שבת ביה"ש, לרמז על פעולת הארץ להמשיך טובה לאדם שיועיל לו תשובה וכאמור, ועוד זאת, ואם לאו כלומר גם מי שחטא ונדחה מן הקדושנא אעפ"כ מועיל לו תשובה כי ע"ח התשובה נעשה כבריאה חדשה אשר לא נדחה מעולם.

והנה יש להוכיח דמועיל תשובה לכל אדם, ממה שמצינו במלחמת עמלק שאמרה תורה ויהיו בני ישראל ברפידים ופירשו חז"ל שרפו ידיהם מדברי תורה (בכורות דף ה' ע"ב), ובגין כך ויבא עמלק וגו', והתם נאמר (שמות יז, יא) והיה כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל וכאשר יניח וגבר עמלק, ואחז"ל (ראש השנה דף כ"ט ע"א) וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוכרות מלחמה אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין ליבם לאביהם שבשמים היו מתגברים, והיינו שמיד כשהרהרו בתשובה היו נוצחים.

זה שאמרה"כ ולא יהיו עוד כקרח ועדתו שמענו כי תשובה אינו מועיל וכאמור, כאשר צוה ה' בי"ד מש"ה ל"ו רצ"ל שמענין הרמת ידיו של משה מוכח להיפך, שהרי מיד כאשר בלבם לשוב בתשובה היו נוצחים, וזה ביד משה ל"ו, דמשם מוכח דשינה השי"ת את הכתיב במ"ש ול"א אנחנו עמו מל"א באל"ף ל"ו בוא"ו, להורות דגם אם היו כבר בבחי' 'לא' ע"י תשובה יתהפך לבחי' 'לו', ומכך ידעו דתשובה מהני תמיד וכאמור.

ולכן כאשר התלוננו שוב על מרע"ה, כי בראותם עונשם של עדת קרח היו מהרהרים דהרי מכך הוכח

להוציא רצון הארץ מכח אל הפועל, דאם לא נתן לה השי"ת עונש כלל אז לא היה נודע הדבר שחטאה והיה חטא האדם קשה מאוד, וז"ש רש"י לפיכך כשנתקלל אדם על חטאו נפקדה גם הארץ על חטאה, כדי להוציא רצון הארץ מכח אל הפועל ולהקל מעל האדם עונשו, מאחר שנלקח גופו מהאדמה אשר חטאה תחלה ונמשך האדם בטבעו אחר שורשו, עכתו"ד. ויתכן להוסיף דעל כן אכן הועיל לו תשובה לאדם הראשון, ולא נתקיימה גזירת הבורא ב"ה (בראשית ב, יז) כי ביום אכלך ממנו מות תמות, שהרי חי עוד תשע מאות ושלושים שנה. לכך נברא פי הארץ דייקא בערב שבת בין השמשות, שאז הוא זמן תשובה כנודע מרביה"ק מהר"א זי"ע, לרמז כי על דבר זה מסרה עצמה הארץ להמשיך מדה"ר שיהא מועיל תשובה לכל אחד.

לכן כיון שקרח עירער על ענין התשובה, אמר להם משה רבינו אם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה, והיינו דכאמור נרמז בכך כי על ידה נמשך מליצה טובה על אדה"ר והועיל לו תשובה, ובכך יבינו שלא צדקו בדבריהם ולכן ייענשו על ידי פתיחת פי הארץ דייקא שהרי היא מסרה עצמה כדי שיהא אמתלא טובה לבני ישראל ויועיל להם תשובה וכאמור.

- התשובה מועילה כי האדם נעשה כבריה חדשה - נודע מה דהקשו הקדמונים (כתנות אש למהר"ם א"ש, פר' נצבים, ועוד) דהיאך מהני תשובה, והרי כלל מוסר בדינו בדין קרבן שנדחה שכיון שנדחה שוב אינו חוזר ונראה (פסחים דף ע"ג ע"ב), והנה תכלית כל איש מישראל הוא כמאה"כ (ויקרא א, ב) אדם כי יקריב מכם קרבן לה', והיינו שיהא כל איש מישראל כקרבן להבוכ"ע, וכדהביאו התוס' במנחות (דף ק"י ע"א ד"ה ומיכאל) בשם המדרש שמלאך מיכאל עומד ומקריב נשמות ישראל, וכאמרינו בתפילת העמידה ואישי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון, ומעתה איך מועיל לו תשובה אחר שנדחה ושוב לא יהיה חוזר ונראה.

ובספה"ק ייטב פנים (מאמר שוב אשיב, אות כד) האריך בקו' הכתנות אור הנ"ל האיך מועיל תשובה הרי קי"ל דכיון שנדחה שוב אינו חוזר ונראה, וכתב

השי"ת יאמר ואשר הרעותי אני הוא שגרמתי להם שבראתי את היצה"ר (ברכות דף ל"ב ע"ב), וז"ש ושב ה"א את שבותך, כלומר שהוא כביכול ישוב בתשובה ע"י שבותך, וז"ש שובה ישראל עד ה"א שגם הוא ישוב ויתחרט ע"ז עכ"ד עיי"ש.

והנה אחז"ל (חולין דף ס' ע"ב) מה נשתנה שעיר של ראש חודש שנאמר בו לה, אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמיעמתי את הירח. לכן כאשר נתעורר בראש חודש בחי' של כפרה על מיעוט הירח, בכך שוב נתעורר רצון העליון להתחרט על מה שברא את היצה"ר אפי' בלי אתערותא דלתתא, ולכן דייקא ע"י שמקריבים שעיר חטאת לה' על שמיעט הירח בכך מתעורר כביכול בחי' חרטה על בריאת היצה"ר, מכך מתעורר שיהא יום זה זמן כפרה, כי מתעורר מדת הרחמים שרק היצה"ר הוא שגרם לכל החטאים וכו', לכך הו"ל תשועת נפשם מיד שונא הוא היצה"ר דאז עולה מליצה זו דכביכול אני הוא שגרמתי להם וכו', והבן עכ"ד. (וראה מש"כ בזה במאמרי ר"ה אות ל"ד).

נמצינו למדים כי בכל ר"ח מתעוררים רחמי שמים להמליץ על בני ועי"ז מועיל תשובה לכל אחד ואחד ושב ורפא לו, על כן דייקא בכל ראש חודש צועק קרח כי משה ותורתו אמת והן בדאים, דאז מודים על צדקת דרכו של מרע"ה שהמשיך כח התשובה לכאור"א, ומשה אמת ותורתו אמת.

*

והנה נודע אמרם ז"ל (ע"ז דף ד' ע"ב) לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא להורות תשובה ליחיד, ואמרו עוד (שבת דף ל ע"א) אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (תהלים פו, יז) עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו, אמר דוד לפני הקב"ה, רבש"ע מחול לי על אותו עון, אמר לו מחול לך, אמר לו עשה עמי אות בחיי, אמר לו בחייך איני מודיע, בחיי שלמה בנך אני מודיע, כשבנה שלמה את ביהמ"ק ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים, דבקו שערים זה בזה, אמר שלמה עשרים וארבעה רננות ולא נענה, פתח ואמר שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד, והטו בתריה למבלעיה וכו', כיון שאמר ה' אלוקים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך,

דאין מועיל תשובה. על כן אמר הקב"ה למשה קח מאתם מטה מטה לבית אב וגו' והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצין ציץ ויגמול שקדים, דהנה אי' במשנה (מעשרות א, ד) דשקדים יש מהם מרים ויש מהם מתוקים, ובזוה"ק (פר' שמות דף ט"ו ע"ב) תא חזי שקדים מנהון מרירין ומנהון מתיקן, ורמיזא אית לון אית מארי דדינא קשיא ואית מארי דשירותא וכו' עיי"ש, והרא"ש בכרכות אסברה לן דהשקד תחילתו מר ואחר שנתגדל נעשה מתוק. זה שרמו הקב"ה לבני ישראל שלא יטעו כאילו ח"ו אין מועיל תשובה, כי כשם שהשקד אע"פ שתחילתו מר בסוף נעשה מתוק וטוב, כך גם בני ישראל גם כאשר בתחילה היו בכחי' מר ע"ד כי רע ומר עזבך את ה"א (ירמיה ב, יט), מכל מקום על ידי התשובה מתהפכים לטוב, ובפרט בתשובה מאהבה דהעבירות עצמם מתהפכים לזכיות.

זה שאחז"ל עה"פ אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים ובמושב לצים על בני קרח שלא הלכו בעצת אביהם, שדרש ומען שאין התשובה מועילה לאיש החוטא, כי הם סברו כמשה רבינו ע"ה שבכל מצב מועיל תשובה, וז"ש כי אם בתורת ה' חפצו וגו' והיה כעין שתול על פלגי מים, רומז על התשובה, כמ"ד במדרש (כ"ר ב, ב) עה"פ (בראשית א, ב) ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, כי הם הבינו וידעו שמועיל תשובה תמיד בכל עת, ועל כן ניצלו ולא מתו.

- ע"י שכביכול הקב"ה עושה תשובה מתעורר ענין התשובה בבני ישראל -

נקדים עוד מש"כ בעצי חיים (פר' וארא, עה"פ וגם אני שמעתי את נאקת בני) לפרש אמרינו בתפלת ר"ח, ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה וכו' בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון ושעירי חטאת לכפר בעדם ותשועת נפשם מיד שונא וכו', ויש להבין בטעם הדבר דר"ח הוא זמן כפרה, וגם מפני מה דייקא ע"י אשר שעירי חטאת לכפר בעדם, גם מ"ש ותשועת נפשם מיד שונא.

ותו"ד עפימ"ש בספה"ק זרע קודש (פר' נצבים) במאה"כ (דברים ל, ג) ושב ה"א את שבותך וגו' דהנה באתערותא דלתתא נתעורר כן לעילא, ולכן כשאדם שב ומתחרט על חטאיו גורם כך למעלה שכביכול

מעתה יבואר טעם הדבר שאמרו במדרש כי כשנמבעו השערים נפלו לידו של קרח ותפשם, כי מתוך כך למד שמעיה בסברתו דאין מועיל תשובה, אלא אדרבה התשובה מהני לכל אדם ואדם, לזה כאשר קרח נבלע בארץ ומאז מודה על האמת כי שיטת מרע"ה אמת ויציב דשערי תשובה פתוחים לכך, לכך תפס את השערים בידי להראות כי שב וניחם ממעותו דסבר דתשובה לא מהני שהרי מדוד המלך הוכח להורות תשובה לכל יחיד ויחיד, ומעתה משה אמת ותורתו אמת.

ועל כן עפ"י סדר פרשיות התורה, קוראים פר' קרח בתחילת חודש תמוז או בשבת שלפניה, דאי' בספה"ק דתמוז נוטריקון זמני תשובה ממשמשין ובאין, וכדי שלא יתייאש האדם מן התשובה בכל מצב שיהיה, נקבע שיקראו ויעסקו בפרשת קורח ועדתו כי מכך נשכיל לדעת ששערי תשובה אינם ננעלים לעולם.

יחדשהו הקב"ה לחודש תמוז עלינו ועל כל עמו בית ישראל בכל מקום שהם לטובה ולברכה ויתהפך מיוגון לשמחה מאפילה לאור גדול משעבוד לגאולה, ונוכה להגאל בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

מיד נענה, באותה שעה נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה, וידעו כל העם וכל ישראל שמחל לו הקב"ה על אותו עון. ויל"פ דמה שביקש דוד שיעשה עמו הקב"ה אות היה כי רק כאשר ידעו כל העם דמחל לו הקב"ה, ילמדו ויבינו דמועיל תשובה על כל חטא ועון ובכך יתחזקו לשוב בתשובה. ועכ"פ רואים אנו דעל ידי השערים שנפתחו דיקא בזכות דוד המלך מכך נתגלה ונתוודע כי שערי תשובה פתוחים תמיד ושאין לך דבר העומד נגד התשובה.

ואמרו חז"ל (סוטה דף ט' ע"א) מאי דכתיב (תהלים לג, א) רננו צדיקים בה' לישרים נאווה תהילה, אל תקרי נאווה תהילה אלא נווה תהלה זה משה ודוד שלא שלטו שונאיהם במעשיהם, דוד דכתיב (איכה ב, ט) טבעו בארץ שעריה, וי"ל דהיינו טעמא שלא שלא שלטו הגוים בשערים, מחמת דע"י השערים הוכח שנתקבל תשובת דוד המלך, ומכך ילמדו הכל לדעת כי תשובה מועיל לכל חטא ולכל עון, על כן עשה השי"ת אות ומופת שלטו יוכלו הגוים להרום את השערים, להראות על גדולת מעלת התשובה שכאשר שב הקב"ה מגין עליו להצילו מכל המשחיתים והמקטרים שלא יוכלו לפגוע בו.

יום שני פר' קרח כ"ג סיון

בשעות אחה"צ אחר תפילת מנחה נסע מרן שליט"א לעיר הקודש ירושלים תובב"א, תחילה סר להשתתף בשמחת השבע ברכות האחרון לנכדת כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א, שנערכה בהיכל בית המדרש הגדול דחסדי גור.

כשהגיע מרן שליט"א לביהמ"ד הגדול דחסדי גור, קם כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א לכבודו בחביבות גדולה, ואיחל מרן שליט"א מזל טוב לכ"ק האדמו"ר מגור שליט"א לחתן ולמחותנים. וכיבד את מרן שליט"א בלחיים ומזונות, מרן שהה בשמחה כרבע שעה, ואחר כמה ניגוני שמחה, נפרד מרן שליט"א לשלום מכ"ק האדמו"ר מגור שליט"א לשלום.

משם הגיע מרן שליט"א לביקור אצל ש"ב כ"ק האדמו"ר מנייטרא שליט"א, השוהה בארה"ק לרגל שמחת נישואי נכדו החתן נ"י בן בנו הרה"ג רבי יצחק צבי שליט"א רב ביהמ"ד נייטרא בירושלים (תוכן השיחה יבוא אי"ה).

אח"כ הגיע מרן שליט"א להשתתף בשמחת השבע ברכות האחרון לנכד כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א,

בן בנו הרה"צ רבי אהרן מרדכי רוקח שליט"א. מרן שליט"א שתה לחיים, ואיחל למזל טוב לכ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א, לחתן ולמחותנים שליט"א. והגישו מזונות ופירות. מרן שליט"א שהה בשמחה כרבע שעה ואחר כמה ניגוני שמחה וריקוד נפרד מרן שליט"א לשלום מכ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

לאחמ"כ הגיע מרן שליט"א לביקור אצל **המחותן כ"ק האדמו"ר מסטריקוב שליט"א** מירושלים, לרגל שמחת נישואי בנו החתן נ"י, ונכחו שם גם בניו שליט"א, וחתנו הרה"ג ר' ברוך שליט"א נכד כ"ק מרן שליט"א, וזהו תוכן השיחה:

מרן שליט"א: הרה"ק בעל אמרי יהודה מברעזאן זצ"ל, מביא מעשה פלא (אמרי יהודה, פרשת תצא), שפעם נזדמן הרה"ק רבי הירש ליב מאליק זי"ע בעיר אחת יחד עם הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבז זי"ע, ותמיד היה הרבי ר' ברוך זי"ע מתנגד על הרה"ק מאליק זי"ע, ואמר הרה"ק מאליק למשמשו, נלך ונקבל פני הרה"ק ממעזיבז, והרה"ק ממעזיבז הרגיש ברוח קדשו שהרה"ק מאליק בא אליו, וקרא למשמשו וצוה לו שיוציא כל הכסאות מחדרו, וכן עשה. והרה"ק מאליק

שהקב"ה יגאל אותנו למען שמו, כמו שאנו עובדים אותו לטובת עצמנו.

האדמו"ר מסטריקוב: זהו מדת רחמים הכי גדולה, שיהא 'למען שמך'.

מֶרֶן שְׁלִיט"א: מֶרֶן אַאדמו"ר זי"ע סיפר שזוכר מקטנותו, עוד קודם שעשו לו פאות, שהאמרי יהודה בא לבקר אצל אביו הרה"ק מרודניק (במרחץ טריסקאוויץ), וזכר שהיה לו זקן לבן וארוך עד שדימה שהוא המשיח... וסיפר מֶרֶן אַאדמו"ר זי"ע, שבאותו זמן שביקר האמרי יהודה בביתם, היה לו בפיו צוקער'ל - שהיו עושים בבית על ידי צוקער ומים ודבש - וכאשר ראה האמרי יהודה שהוא אוכל צוקערל, אמר להרה"ק מרודניק: רודניקער רב, אתם מניחים לו לאכול צוקער'ל... ואמר מֶרֶן אַאדמו"ר זי"ע, דתיכף כששמע זאת הוציא הצוקער'ל מפיו ומאז לא הכניס צוקער'ל לפיו...

לאחר פטירתו של אביו הרה"ק השפת אמת מבערזאן זי"ע, רצו החסידים למנותו את בנו האמרי יהודה לרבי על מקום אביו, אף שהיה צעיר לימים, אבל כיון שהרגיש בעצמו שאינו ראוי לאותה איצטלא, נסע אל מֶרֶן הדברי חיים לקבל עצתו. בהגיעו לצאנז שטח ספקותיו ולבטיו בפני מֶרֶן הדברי חיים, בהדגישו שהוא מרגיש באמת שאינו במדרגת אביו הקדוש וממילא אינו ראוי למלא מקומו. אמר לו מֶרֶן הדברי חיים, שאם בשעה שיהודי יכנס אליו למסור לו קוויטל ולתנות בפניו את כאבו וצערו על חולה שיש לו בתוך ביתו או על פרנסתו המצומצמת - ירגיש על גופו ובשרו את צערו של היהודי כאילו היתה צרתו הפרטית ממש, ידע שהוא ראוי לקבל קוויטלעך ויוכל לפעול ישועה.

האמרי יהודה רומז זאת בספרו².

האדמו"ר מסטריקוב: חלק מזה גם מחזר בהקדמה לספרו³.

קירבה וידידות. והרבנית מצאנז ע"ה ששמעה את הדברים התפעלה מאד באמרה שכבר שמעה כמה סמיכות מבעלה מֶרֶן הדברי חיים אבל סמיכה כזו עדיין לא שמעה, ומיד כתבה קוויטל ורצתה ליתן לו, אבל רבי לייבוש אמר שבשום אופן לא יקבל קוויטל בביתו של מֶרֶן הדברי חיים. ורבי לייבוש חזר לביתו, וכשהגיע כבר מצא שם את הקוויטל ששלחה הרבנית מצאנז ע"ה דואר אקספרס...

² ראה שם: לאחר פטירתו של אבי רבינו, בעל השפת אמת, הפצירו ברבינו ראשי החסידים בעיר ברעזאן שיקבל על עצמו לישוב על כסאו של אביו כאדמו"ר מברעזאן, כדי להמשיך את השלשלת ולקרב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים ולהתפלל בעדם לטובה ולברכה ולהשפעות טובות, וכן להיות רועה נאמן לעדתו, להשפיע להם כל צורכיהם בשפע ברכה והצלחה, ברוחניות ובגשמיות. רבינו שהיה אז צעיר כבן כ"ג שנים, מאן בזה, והסכים רק לקבל מהם הפתקאות [קוויטלעך] בכדי למוסרם אח"כ לידי רבו הגה"ק מצאנז כשיסע אליו.

כאשר בא רבינו בפעם הראשונה אחר פטירתו של אביו אל הגה"ק מצאנז הביא לפניו הפתקאות מאנ"ש בעיר ברעזאן, והתנצל לפניו שאינו ראוי לישוב על כסאו של אביו, ומאן בזה, ולכן הביא הקוויטלעך אל הגה"ק מצאנז שהוא ישפיע להם כל הצרכותם לפקדם בדבר ישועה ורחמים. אולם הגה"ק מצאנז לא הסכים לדבריו אלא אדרבה צוהו שיתחיל לנהוג באדמו"רות, והראה לו אותות אהבה וחיבה, ואף אמר אליו בזה"ל: כשהי' אביכם בחיים חיותו בעוה"ז היה הוא רבי, עכשיו

הרגיש בזה, ובצאתו מחדרו לילך אמר למשמשו שיקח ספסל אחד, וכן עשה. ובא לבית הרה"ק ממעזיבוז וישב על הספסל שלו שהביא עמו המשמש, והתחיל הרה"ק ממעזיבוז לומר להרה"ק מאליק דברים רכים לתרץ א"ע שאינו מתנגד עליו וכו'.

אחר כך אמר לו הרה"ק מאליק: אבקש מכם דבר אחד, כי בראש השנה שעבר ראיתי קטרוג גדול במרום, והבעל דבר עשה מסך המבדיל ולא היה יכול שום צדיק לבוא לשם להיות מליץ וטוען עבור ישראל, והודיעו לי שאתם הלכתם לפנים מהמחיצה ואמרתם טענה אחת בדבר חכמה ובזה נסתרה המחיצה ונתהפך הכל לטובה, לכן אבקש שתאמרו לי הדבר חכמה שאמרתם.

והשיב לו הרה"ק ממעזיבוז זי"ע, אם תבטיחו לי שתסעו אצלי על שב"ק אז אומר לכם, והשיב הרה"ק מאליק אשמע אם כדאי הדבר אז אעשה כדבריכם, ואמר לו הרה"ק ממעזיבוז, אני יש לי מקום סתר שאין הבעל דין יודע לעשות שם מחיצה, ודרך שם נכנסתי וראיתי שהוא עומד ומקטרט בטענה, רבש"ע הלא בניך חוטאים ואפילו כשעושים איזה מצוה אינם עושים עבורך מחמת שאתה צוית כן, אלא בעבור עצמם, כדי שתתן להם עבור זה פרנסה וכדומה, ובזאת הטענה גבר ח"ו הכל. והשבתי אני, רבש"ע הלא מדתך לעשות מדה כנגד מדה, אם כן הם עושים מצותיך וכוונתם עבור עצמם, כן תעשה רצונם מה שמבקשים ממך וכוונתך תהא עבורך, והוא מדה כנגד מדה. ובזה גברתי את הבעל דבר.

האדמו"ר מסטריקוב: 'למעני למעני אעשה'...

מֶרֶן שְׁלִיט"א: ובאמרי יהודה שם מבאר על פי זה מה שאנו מבקשים, 'ותקננו בעצה טובה מלפניך', שצריכים עצה טובה להושיע אותנו מידי המקטרגים, וזה על ידי 'הושיענו מהרה למען שמך', היינו

⁴ יצויין בענין זה, שכאשר ביקר פעם כ"ק האדמו"ר האמרי חיים מוויזניץ זצ"ל אצל מֶרֶן זי"ע, סיפר מעשה שהיה אצל הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז זי"ע, שפעם שמעו אותו אומר: "ברענגט אריין די בענק" [תכניסו הספסלים]... הנוכחים לא הבינו כוונתו ואל מי מכוונים דבריו, עד שהרה"ק הסביר שכוונתו: "די בענק'שאפט פון אייבערשטן צו יידן און בענק'שאפט פון יידן צום אייבישטער" [הגעגועים של השי"ת לבני ישראל והגעגועים של בני ישראל לאביהם שבשמים]... והפטיר על כך ה'אמרי חיים: 'זהו הכוונה, הבוחר בעמו ישראל "באהבה", באהבה נוטריקון "ב'אהבה", אהבת השי"ת לבני ישראל ואהבת בני ישראל להשי"ת.

² בפרשת בא, וז"ל: וכמו שאמר לי אדמו"ר הקדוש מסאנץ בשעה שבאתי אליו לסמיכה אחר פטירת אאמו"ר, אמר לי בזה הלשון, כשיבואו לפניכם להתפלל עבורם, לא תתפללו מחמת המעות שיתן, רק תרחמו עליהם ברחמנות ותתפללו עליהם, ויוושעו, הגם שיתן מעות יהיה התפילה מצד רחם עליו.

וכן כתב עוד בפרשת פינחס: כמו שאמר לי אדמו"ר הקדוש מצאנז ז"ל, אם יבוא אליכם אדם בבקשה, תתפללו עבורו מחמת רחמנות שיהי' לכם עליו, ועי"ז תוכלו להעיר רחמי שמים לאיש המבקש. וראה בגליון בצילא דמהימנותא (תשא תשע"ט) מה שסיפר הגה"צ גאב"ד ראדומשילא שליט"א: כשנתמנה האמרי יהודה לאדמו"ר לאחר הסתלקות אביו השפת אמת, נסע לצאנז לקבל הסכמה וברכה, ומֶרֶן הדברי חיים אמר לו, עד שאביכם היה בעולם היה הוא רבי וכעת נהיה אנחנו רביים... והראה לו אותות

עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ולא להשקותו והלך אדם אחד והאכילהו והשקהו כששמע המלך לא כועס אליו, ואתם קרויים עבדים שנאמר (ויקרא כה, כה) כי לי בני ישראל עבדים, אמר לו ר"ע אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שכעס על בנו וצוה עליו שלא להאכילו ולא להשקותו והלך אדם אחד והאכילהו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו, ואנן קרויים בנים דכתיב (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלוקים". ולכא' קשה מה השיב לו ר"ע, הא כשאין עושין רצונו של מקום קרויים עבדים (בגמ' שם), ועני זה מסתמא בחבלי עוונו נתפס והוא בבחי' עבד, והדרא קושיא לדוכתא, דהאיך מותר לסייע בעדו.

ומתרץ, דהנה עם בני ישראל מאוחדים המה כאיש אחד ובלב אחד, וכל אדם מישראל מרגיש בצערו ובחסרונו של חברו, וכאשר העני שרוי בצער על שאין בידו די מזונותיו עבורו ועבור צאצאיו, אזי העשיר מרגיש בכך וכואב לו ככאבו הפרטי כי איככה יוכל לראות באבדן מולדתו, ולכן אף שהעני נענש על עוונותיו ונקרא עבד, מ"מ כיון שע"ז נגרם צער אף

וראה עוד כע"ז: שפע חיים, רעד"ר ח"ה, פרשת מצורע, מאמר ז, אות ח.

^ה ראה שפע חיים (רעד"ר ח"ד, פרשת תשא, מאמר ב, אות ז): וביאור הענין הוא דלכא' קשה למה באים אל הצדיק שיתפלל, והלא השי"ת שומע תפילת כל פה ואין צורך למוצע ולמליצים כדי לפנות אליו ית', ולמה לא יתפלל החולה בעצמו שקרובה תפילתו להתקבל יותר מתפילת אחרים כנ"ל. אלא דכשבאים אל הצדיק הוא מצטער יותר מן החולה בעצמו, כיון שכואב לו על צער השכינה, ומרוב עגמת נפש אין הוא יודע לשית עצות בנפשו ומבקש עליו רחמים ותפילתו מתקבלת. ועוד י"ל דהצדיק מצטער כאילו היתה הצרה בביתו ח"ו, ואז חשובה תפילתו כתפילת החולה על עצמו וממילא קרובה יותר ישועתו לבוא לפי שהיא קודמת להתקבל וכן"ל.

^י ראה בספה"ק אגרא דפרקא (אות קיד): דאגה בלב איש ישיחנה, ודרשו רז"ל (יומא עה, א) ישיחנה לאחרים, וטעמא בעי מהו הסגולה, ונ"ל דהנה כשח"ו נגזר על האדם איזה צער או איזה הפסד וחולי על שונאי ישראל, הנה האיש ההוא מצטער ביותר בעצם הצער, והנה גם קרוביו ומיודעיו ואוהביו ורעיו מצטערים בצערו, כל אחד בפחות ויתר כפי קרבתם אליו ואהבתם אליו. והנה אם הוא חטא ויחוייב אליו הצער ח"ו, מה חטאו אוהביו וקרוביו שהגיע עליהם צער מצער אוהבם, ואי אפשר לומר אשר ח"ו יהיה להם עיוות הדין שיצטערו הם (שלא חטאו) על חטא אוהבם אשר חטא.

ע"כ צריך לומר, הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, וע"כ בעת הגיע הצער ח"ו לאיזה איש (משונאי ישראל) נידונים בזה כל הקרובים ומיודעים, וכאשר יתחייב להם כל אחד הצער בפחות ויתר, אזי חל העונש ומקבל כל אחד הצער כפי אשר חטא, ובאם יהיה אחד מהקרובים ומיודעים אשר לא יתחייב העונש, אזי מן ההכרח שינצל האיש החוטא הקרוב מהצער והעונש, כי ע"י צערו יצטער גם קרובו הצדיק והש"י לא יעוות משפט. וזאת היא העצה הנאמנה, דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים, אפשר ימצא איש אשר לא יחוייב אליו צער, ויצטער בצערו, ובהכרח יסיר הש"י מאתו הצער כדי שלא יצטער הצדיק (אחרי שאמרנו זאת מצאתי סיוע לדברינו בדברי מהר"מ חאגיז בחידושו למשניות שפירש כזה על ברכת הגומל לחיבי"ם טובות, חיבי"ם לשון רבים, שהרבה חייבים היו נידונין בצערו ובחוליו עיי"ש), ומעתה תבין מה טוב ויפה לאדם לספר צערו לצדיק, כי אפשר ואפילו לא יתפלל בעדו, כאשר רק יצטער הצדיק בצערו, יסיר הש"י צערו בכדי שלא יצטער הצדיק. תן לחכם ויחכם עוד ודעת לנכון נקל.

מרן שליט"א: מרן אאדמו"ר זי"ע ביאר בזה כמה ענינים, ופעם אמר שהאופן שאדם אחד יכול להתפלל בעד חברו, הוא רק מחמת שהוא מרגיש את הכאב והצער של חברו בחוש ממש, דאז נחשב שמבקש גם על עצמו.

האדמו"ר מסטריקוב: אצל חסידים אמרו, שבעצם כל חבר טוב יכול להמשיך ישועה, אבל לזה צריכים להיות 'גוטע יוד', שיוכל להרגיש בחוש ממש את צער זולתו.

מרן שליט"א: זהו הענין של דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים (יומא עה, א), שעל ידי שחברו ירגיש את צערו וכאבו, יתפלל עליו שיוושע מצרתו.

הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה: שמעתי בשם צדיקים, שקוויתל צריך בעצם לתת ל'גוטע פריינד', אבל איך יש לחסיד כזה 'גוטע פריינד' כמו הרבי...

מרן שליט"א: בדברי חיים (פרשת בהר) מביא מאמר הגמ' (בבא בתרא י, א) "וזו שאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא אם אלקיכם אוהב עניים מפני מה אינו מפרנסן, א"ל כדי שניצול אנו בהם מדינו של גיהנם, א"ל אדרבה זו שמחייבתן לגיהנם אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שכעס על

נהיה אנחנו רבי'ס, וחיבקו בידי הקדושות בחיבה יתירה. אמנם רבינו ברוב ענוות צדקו עדיין לא יכול הי' לפעול בנפשו לקבל על עצמו להנהיג את עדתו כרועה נאמן ולהיות אדמו"ר לחסידים, וענה ואמר להגה"ק מצאנז, שרק עם הרבי ביחד הוא יכול לקבל על עצמו דבר זה, אבל הגה"ק מצאנז לא קיבל את דבריו, והשיבו בתמיה, מדוע תאמרו ככה, אתם תהיו בעזרת השי"ת פועל ישועות. וצוה הגה"ק מצאנז להכין השולחן לסעודה, ואכל עם רבינו בקערה אחת, אע"פ שרבינו מיאן בזה, בכדי להראות אליו עוזו אהבתו.

^ט ראה שפע חיים (דרשות חורש"י תשמ"ב, פרשת יתרו, אות ז): ובכוונת דברי זקה"ק ישנם הרבה בחינות ואופנים על פי רוחניות. אך על פי פשוטו יש להסביר על פי המשל הידוע שמובא בספרים הקדושים (שתי ידות, לר"מ די לונזאנו, אצבע ב, מעריך, סוף חלק מעשיות) על שני ידיים שהיו קשורים זה לזה נפש בנפש בעבותות אהבה עצומה. פעם נתפס אחד מהם בעונו ונידון למיתה בפני קהל עם ועדה. כשהוציאוהו לגרדום, מלוכב שחורים כנהוג באותם הימים, והתליין כבר קשר את החבל על צווארו, נשמע לפתע קול צווחה מחברו הטוב של הנידון, שהגיע בריצה ופרץ את כל הגדרות וניגש ישר אל מקום התלייה ונטל את החבל והורידה מראש חברו התלוי וקשר אותה על צווארו, כשהוא מתחנן שיקחו את נפשו תמורת נפש חברו. לעומתו, הנאשם מחה כנגדו ודרש שיבצעו את העונש בו כאשר הושת עליו בפלילים.

כך נאבקו שני החברים ביניהם סמוך לעמוד התלייה, כשכל אחד רצה שיתלו אותו, עד שהקול נשמע לפני המלך שהגיע בעצמו לראות את המחזה המוזר וביקש לשמוע את דברי החברים. כל אחד מהם ענה שאם יהרגו את חברו הטוב והנאמן, חייו לא יהיו חיים, ולכן הוא חפץ שיהרגו אותו. כששמע המלך את דבריהם, השתומם מאד, ויצא דבר מלכות מלפניו לשחרר את שניהם, כשהוא מנמק את פסקו כי מאחר שנפשו של אחד קשורה בנפש חברו, הרי אם יהרגו את הנאשם יגרמו שגם חברו יהיה בצער גדול עד שימאס בנפשו, וכיון שעל החבר לא נגזר שום עונש, אסור לעשות פעולה כזו, כי גזר דין תבצע על שני אנשים בעוד שנגזר רק על אחד מהם.

והנמשל לענינינו, שצדיק אוהב את כל בני ישראל אהבה עזה ועצומה ונפשו קשורה בנפשם, ואם גוזרים בשמים גזירה על אדם אחד מחמת עוונותיו, אזי ברוב אהבתו אותו הוא מרגיש שעושים לו בעצמו את הצרה הזאת וכאילו הוא נענש. והיות שהצדיק חף מכל פשע ואינו ראוי לעונש זה, לכן ניצל גם היהודי החוטא מגזר דין קשה ומעונשו המיועד, כדי שלא יגרם כסיבתו צער ומכאוב לצדיק.

מֶרֶן שְׁלִיט"א: זה היה דרכו של מֶרֶן הדברי חיים, לעודד נסיעה לכל הצדיקים. הוא אמר פעם, חסיד שיאמר שרק הרבי שלו הוא רבי, והאחר אינו רבי, 'וועל איך אים עוקר מן השורש זיין'.

חסיד צאנז בכל מקומות שהיו, הלכו אל צדיקים אחרים וכבדו אותם. הרה"ק משינאווא זי"ע העיד על עצמו שנסע אל רנ"ו צדיקים.

הרב ברוך: מֶרֶן הדברי חיים גם נסע להרבה צדיקים. **מֶרֶן שְׁלִיט"א:** רבו המובהק היה הרה"ק מראפשיץ זי"ע, והיה מכנה אותו 'דער אלטער רב', ואחר כך נסע אל הרה"ק העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע.

בהסכמתו של מֶרֶן הדברי חיים לספה"ק תולדות אברהם להרה"ק רבי אברהם מאילינוב זי"ע, הוא מזכיר שכבר הסכים רבו הרה"ק מראפשיץ זי"ע, וכותב עליו תארים מופלגים, וכן העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע, ועליו כותב התואר אדמו"ר¹.

מֶרֶן הדברי חיים אף שהיה תלמיד מובהק של הרה"ק מראפשיץ, לא היה קורא לו 'רבי', ואילו ללעטרת צבי כן קרא 'רבי', כי אותו היה משיג ואילו את הרה"ק מראפשיץ לא השיג ולכן לא קרא לו רבי, אלא 'דער רב'. כך אמר מֶרֶן הדברי חיים.

כששאלו את מֶרֶן הדברי חיים למה אינו קורא להרה"ק מראפשיץ "רבי", השיב: הרבי ר' הירש'לע כל מה שהיה באובנתא דליביה, הכל מסר לנו, אבל הרב הזקן, לפי ערך מה שהיה באמת, לא מסר לנו כלום.

והוסיף מֶרֶן הדברי חיים לספר: בראפשיץ היה המנהג שהיו מנגנים בכלי זמר בשולחן הטהור בכל לילה מלילות חוה"מ סוכות. פעם רימז הרב הזקן אלי ואל

להעשיר שהרי לא יוכל לאכול בידועו שהעני רעב ללחם, ולא יוכל ללבוש בגדיו כאשר העני הולך עירום, אזי מותר לו לפרנס את העני כדי לבטל את הצער שלו, כי הרי עליו לא נגזר שיצטער.

חנתנו הרב ברוך נכד מֶרֶן שְׁלִיט"א: מצינו הלשון בחז"ל (בבא קמא צב, ב) המתפלל בעד חברו 'והוא צריך לאותו דבר, היינו שהוא מרגיש ממש כאילו הוא צריך לאותו דבר שהשני צריך...'

מֶרֶן שְׁלִיט"א: זהו ענין שאמרו (ברכות יב, ב) תלמיד חכם צריך שיחלה עצמו על חברו... היינו שירגיש על עצמו את צער חברו.

הרב ברוך: היום חל היא"צ של הרה"ק רבי דוב מבעריש מביאלא זי"ע, בנו של הרה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע.

מֶרֶן שְׁלִיט"א: ידוע מכתבו של מֶרֶן הדברי חיים זי"ע, שכותב בתוך הדברים שרוב גאוני זמננו הם מעדת החסידים, ומונה שם את הגה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע, הגה"ק בעל צמח צדק זי"ע והגה"ק בעל החידושי הרי"מ מגור זי"ע, ומוסיף שגם מחותני הרב מדזיקוב (בעל אמרי נועם) הוא גאון מחודד מאד... מסתמא לא הכירו מֶרֶן הדברי חיים פנים אל פנים.

האדמו"ר מסטריקוב: יש איזה עובדא, שמֶרֶן הדברי חיים שאל אדם אחד מפולין, אם הוא מכיר את הרבי מטשעכנוב, ואמר שלא, ואמר מֶרֶן הדברי חיים שזה חידוש, כי מי שהוא בדורו של הרבי מטשעכנוב, ובפרט במדינתו, ולא הכיר אותו, יהיה עתיד ליתן את הדין, כי לא היה עוד מימי הבעש"ט צדיק במדרגה גבוהה כזו בלי לנסוע לצדיקים.

שכל הצדיקים כל אחד ואחד עובד ה' בבחינה אחרת, כמו שאמרו חז"ל, וכל אחד היה לו מדה אחרת, וכל מי שאומר שרק רבו הוא צדיק יעקור אותו משני עולמים.

וכן בספר עובדא דאהרן (עמ' ריא): כאשר מפורסם מהגה"ק בעל דברי חיים מסאנז זי"ע, שאמר בפה קדשו שכל צדיק נחשב כמסכת מש"ס, ואחד לומד מסכת ברכות ואחד מסכת שבת וכדומה, וכי מקפיד מסכת שבת על מה שהשני לומד מסכת ברכות, כן הוא אצל הצדיקים רועי צאן קדשים והחסידים המקושרים בה, זה שייך לזה הצדיק וזה שייך לזה הצדיק, והכל בהשגחה עליונה, ותלוי בענין שורשי נשמות ישראל, וכי שייך בדברים אלו הקפדה?! אדרבה צריך לשמוח שגם השני הולך בדרך החסידות ומקושר לצדיק, אשר הוא דרך הבעש"ט הק' ותלמידיו הבאים אחריהם.

וראה בספר עשר קדושות (מערכת ח') מכתב מהרה"ק מהרי"א מזידיטשוב זי"ע אל ש"ב הרה"ק מהרי"א מקאמאנא זי"ע, וכתב בתוה"ד: ושמעתי מדודינו רבינו רצ"ה זללה"ה פ"א בסעודה שלישית באמצע של התורה שאמר בזה"ל יש איזה כת שנוסעים אל רבי שלהם ואומרים שאין רבי בעולם אלא רבי שלהם זו עז"ר ל' אלא היאך יאמר כל צדיק וצדיק וכל רבי הוא טוב לתלמידיו אבל רבי שלנו הוא טוב יותר, לעניינינו כך שמעתי בשלש סעודות. עכ"ל ועיי"ש ביאור הדברים.

¹ וז"ל בתוה"ד: וזכרתי אני את ברית אהבה בינו ובין אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש חו"פ מופ"ה אבד"ק ראפשיץ זצוקללה"ה זי"ע ועכ"ל וגם הוא נתן הסכמתו עליו, וגם אדמו"ר הרב הגדול הקדוש איש אלוקים חו"פ רבינו צבי הירש מזידיטשוב זצוקללה"ה נתן הסכמתו עליו כאשר עיניכם משרים תחזינה ועוד כמה וכמה הסכמות מרבני ארץ וגאוני הזמן וגדולי הדור וכו'.

¹ ראה בשו"ת דברי חיים (הנדמ"ח, תשובות נוספות, סימן טז): והנה זה לא יכון בעיני, כי שגורה בפי כי עיקר החסידות לעשות רצון צדיק הדור, ולא כאנשים המהתלים ומשחקים במי שאינו נוטה אחר רבו שהוא בחר בו, כי שגור בפניהם שאין קדוש רק רבם ושאר צדיקי הדור מחרפים ומקללים, ובאמת אין זה דרך חסידות רק דרך אפיקורסת, ובאמת אנשים האלה חסרו דעת ושכל ולבב אנוש אין להם כידוע, ובאמת עיקר הדרך הישר לכבד צדיק הדור, ומי שזכה לגדולה מן השמים ויראי ה' הנחין ממנו עצה ותושיה זהו הוא הצדיק, ואסור להחליש דעתו ח"ו, אדרבה ראוי לכל מיני כיבוד בעולם, וראוי למנוע עבורו כמה מצות ותפלות, ולא להחליש לב צדיק אשר העולם עומד עליו וכו'.

וראה עוד בספר 'דרכי חיים' (אות קכט): כאשר היה רבינו הקדוש מספר דברי חסידות עם אנשיו, היה אומר, זה שאומר כל חסיד שרבו הוא חד בדרא, מה טוב הוא, אבל אין לאמר שאין בעולם שום רבי כי אם רבו, יען כי מלכותא דרקייע כעין מלכותא דארעא, ובמלכותא דארעא הן אמת כי יש שר צבא אחד היותר גדול, אבל נמצא גם כן עוד הרבה שרים גדולים שהם למטה ממנו, וכן הוא גם אצל הצדיקים, אם אמת שרבו הוא חד בדרא, עכ"פ הרבי האחר הוא ג"כ למטה ממדרגות רבו, זהו דרך הנכון. וכן הביא בספר 'רחמי האב' (ערך חסידות): חלילה לומר דוקא רבו הוא הצדיק גמור ותו לא, ושמעתי מהגאון הקדוש רבינו חיים מסאנץ, שאמר פ"א בסוכה, אם אשמע מאחד מאנשיי שיאמר שדוקא רבו הוא הצדיק ותו לא, אעבירנו משרשו, כי יש הרבה עבדים למלך הכבוד, ואילו היה שלום בין הצדיקים וחסידים כבר היה בן דוד בא, ולמה יפסול אחד עבודת חברו ויקפיד אם אחד מחסידיו נוסע אל צדיק אחר וכו'.

וראה עוד בספר מקור חיים (אות קסג): מרגלא בפומיה דרבינו,

הלברשטאם שליט"א בן כ"ק האדמו"ר רבי ברוך מגארליץ זצ"ל.

יום שלישי פר' קרח כ"ד סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה משה טוביה נ"י בן הר"ר יקותיאל יהודה פיישר מב"ב (ח"ר יצחק ארנפלד מפעיה"ק).

לפנה"צ הגיע מרן שליט"א לניחום אבלים אצל הר"ר מרדכי צבי שליזינגר מחיפה, היושב שבעה על פטירת אמו ע"ה.

בשעות הצהריים חזר מרן שליט"א למעון הקודש בקיסריה.

אחר תפילת מנחה ניגשו הר"ר משה ישראלי והר"ר יהושע שמרלר מנהלי מוסדות עטרת צפת לקבל ברכת הקודש לקראת נסיעתם מעבר לים לפתוח לב נדיבי העם עבור מוסדות"ק עטרת צפת בעיה"ק צפת תובכ"א.

אח"כ נכנסו לקו"פ משלח מארגון 'דרשו' המפיץ תורה ביהדות החרדית בכל קצויה תבל, ובראשם ראש הארגון הנגיד הרב דוד הופשטר שליט"א מטורנטו, לרגל הוצאת שולחן ערוך מהדורת דרשו, ושהו בקו"פ משך קרוב לשעה.

יום רביעי פר' קרח כ"ה סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה דוד נ"י בן הרב משה יוסף רונס שליט"א ראש ישיבת נתיב התורה בפתח תקוה, ולהבחור הבר מצוה יצחק צבי נ"י בן הרה"ח ר' מרדכי אליעזר שוורץ מאלעד (ב"ר זלמן מאנטווערפן, וח"ר מענדל שכטר מב"ב).

יום חמישי פר' קרח כ"ו סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה שלמה זלמן נ"י בן הר"ר ישכר רייך מקרית הבעש"ט פ"ת (בן הג"ר אברהם יהושע שליט"א רבה של קהלתנו הק' באנטווערפן), ולהבחור הבר מצוה אברהם אליהו נ"י בן הר"ר משה רייניץ מאלעד (ב"ר בנימין זאב מירושלים).

יום שישי פר' קרח ז"ך סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה חיים מנחם נ"י בן הר"ר שלמה יהודה וינגרטן מביתר (ב"ר צבי ז"ל, וחתן להבחל"ח הרב שמואל רייכמן ר"מ בישיבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים).

יום ראשון פר' חקת כ"ט סיון

בשעות הצהריים נכנס מרן שליט"א לקרית צאנז. בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן שמעון נ"י בן הרה"ח ר' יעקב ליפשיץ מירושלים.

הרב מקאמינקא לגשת אליו, ואמר לנו: הנכם רואים את האיש העומד ומנגן בכינורו, הוא מעלה ומוריד את מיתרי הכינור בנגינתו וסבור שהוא היחידי בעולם. כשסיים את דבריו חזרנו לישב במקומנו, ולאחר איזה זמן קרא לנו ואמר: הידעתם, שואב המים ההולך באמצע הרחוב כששתי הדליים [היאסלעס'] תלויים לו משני צדדיו, הריהו סבור שהוא היחידי בעולם.

לאחר מכן פנה אלי הרב הזקן ושאלני: האם הבנת מה שאמרתי לך? והשבתי שאולי כוון רבינו לכוונה מסוימת בסתרי תורה, ואמר לי שלא לזאת נתכוון. שבתי ואמרתי, אולי כוון רבינו לכוונה פלונית, ושוב השיב שגם לזאת לא היתה כוונתו. כך אמרתי בפניו ששה דרכים, ועל כולם השיב שלא עליהם היתה כוונתו, עד שאמרתי לו איזה כוונה שביעית שאולי לזה נתכוון, ועל זה אמר לי: הן לזאת היתה כוונתי, אולם כוונתי לעוד כוונות, והוסיף לומר עוד מאה כוונות שכוון בשני העינים הללו שאמר. עד עשרים כוונות עדיין הבנתי, אבל לאחר מכן עלה כל כך עד שלא היה בכח להבין כלל מה הוא שח. וסיים מרן הדברי חיים באמרו: מעתה איך אוכל לקרות לו "רבי".

פעם בליל בדיקת חמץ כשישבו מרן הדברי חיים והרה"ק מקאמינקא זי"ע אצל רבם הרה"ק מראפשיץ וקילפו תפוחי אדמה לפסח, נכנס פתאום הרה"ק מראפשיץ ומבלי רואה חטף סכין אחד מעל השולחן והחביאו, ואח"כ פקד עליהם למנות את הסכינים לראות אם לא חסר מהם כלום. כשגמרו לספור ונוכחו לדעת כי חסר להם סכין אחד, החל הרה"ק מראפשיץ לטעון אליהם כי חייבים המה לשלם לו על הסכין האבוד, אבל הם פטרו את עצמם בטענתם כי יש לזה דין של שאלה בבעלים (עי' ט"ז או"ח סי' תכט, ס"ק א), אבל הרה"ק מראפשיץ לא הרפה מהם וטען לעומתם בטענות חזקות, וככה התנצחו שלשתם בהלכה כל הלילה עד שעלה עמוד השחר...

מרן הדברי חיים סיפר פעם על גדלותם בתורה של תלמידי הבעש"ט דור אחר דור, ועל הרה"ק מראפשיץ זי"ע התבטא, דער אלטער רב איז געווען א שיינער תלמיד חכם [ת"ח מובהק] שלא היתה שאלה בכל מקצועות התורה ובכל ד' חלקי שולחן ערוך שנשאל עליה ולא השיב על אתר.

הרה"ק מראפשיץ זי"ע כתב בזרע קודש (פרשת תרומה) שעיקר החסידות הוא התורה בהתמדה... זה המפתח ובלא זה אי אפשר להגיע לכלום.

וכיבד את מרן שליט"א בלחיים, ואחלו מרן שליט"א מברכות קדשו, ונפרדו לשלום.

וחזר מרן שליט"א לקרית צאנז, כאן השתתף מרן שליט"א בשמחת השבע ברכות של החתן בנש"ק משה נ"י בן הרה"ג ר' בנימין יצחק אוורבוך שליט"א מפעיה"ק, עם הכלה נכדת רבוה"ק ב"ק בת הרה"ג ר' יוחנן הלברשטאם שליט"א ר"מ בישיבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים, בן הרה"צ רבי יצחק דוד

בחצרות קדשינו

סעודת ליל שב"ק נערכה בבית ידידינו גבאי בית מדרשינו ומחשובי קהלתנו הרה"ח ר' מאיר בן אסתר לאה רייך השי"ת ישלחו לו רפ"ש במהרה. לאחר הסעודה נערך שם שבת אחים גם יחד בשירות ותשבחות, כאשר ביני לביני נשמעו דברי תורה וחיזוק מפי הגה"צ המרא דאתרא שליט"א.

ביום שבת קודש לאחר התפילה נערכה קידושא רבא לכבוד הרחבת גבולי התפילה התורה והטהרה, במהלכה נשא דברים הגאון רבי שלמה לייזער שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בבארא פארק בדבריו הכביר בדברי הערכה לכל אנ"ש שהתגייסו ביתר שאת ויתר עוז להצלחת המגבית.

סעודת יום שבת קודש נערך בבית מדרשינו בהשתתפות הבחורים בני החבורות מאנ"ש בבארא פארק, במהלכה נשא דברים ראש החבורה הרב יקותיאל יהודה (ליבל) רייך הי"ו.

בעידן רעוא דרעוין התכנסו שוב כל קהל אנ"ש לבית מדרשינו במהלכה נשא המרא דאתרא שליט"א דברי תורה וחיזוק לעורר לבב המייחלים לה'.

סעודת מלוה דמלכה נערכה בבית הרה"ח ר' חיים שמואל קרעש הי"ו מנהל מוסדותינו הק' בבארא פארק בראשות המרא דאתרא הגה"צ אב"ד קהלתותינו הק' בארה"ב שליט"א, ובהשתתפות חברי הנהלת מוסדותינו העומדים לימין מוסדותינו הק' בכל עת ובכל שעה בעיזה ובתבונה במאונם ובמאודם.

דעם רעבנ'ס קרוין: המוני אנ"ש יקיימו צוואת הקודש ברטט, ב'קלאמקע' - בפתח הציון הקדוש, באוהל של

רשת הכוללים 'מרכז התורה' קרית צאנז

לקראת יומא דהילולא רבה הכ"ט של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, נערכים המוני אנ"ש לקיים את משאלותיו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע שציווה במכתב-קודש "לסייע להכולל של קרית צאנז אשר ב"ה תלמידי חכמים גדולי תורה מלאים חכמה ויראת שמים ושוקדים באורייתא תדירא".

כידוע לכלל אנ"ש רשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז, הוא מקום התורה הגדול של צאנז. דעם רעבנ'ס קרוין אין גן עדן. הן בכמות, כאשר לומדים כאן

בשעה טובה ומוצלחת

מעל מליון דולר תרמו אנ"ש בבורו פארק להרחבת גבולי התורה התפילה והטהרה

במגבית מיוחדת שנערכה בשבועיים האחרונים בקרב אנ"ש בבורו פארק בראשות הגה"צ אב"ד קהילותינו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, הצליחו להגיע לסכום של למעלה ממליון דולר.

כפי שכבר התפרסם בשבוע שעבר, לאור קריאתו של כ"ק מרן שליט"א, להרחיב ולפאר את בית ה', היכלי תפילה היכל התורה, ומקוה טהרה, התגייסו כל אני שלומינו בבארא פארק ונטלו על עצמם התחייבויות של תרומות נכבדות עד מאד.

בשבוע העעל"ט, הקים הגה"צ אב"ד קהילותינו הק' בארה"ב שליט"א בהתייעצות עם ראשי הקהילה ועד מיוחד לקרן הבנין כדלהלן: מוה"ר יוסף דוד רוזנברג - יו"ר קרן הבנין, הוא הגבר הנושא בעול החזקת הבנין מאז רכישתו ועד היום הזה. מוה"ר חיים צבי רוזנברג ומוה"ר חיים רייך - הממונים על האוצר. מוה"ר מרדכי משה ניימאן מוה"ר יהושע פרקש ומוה"ר משה יחזקאל בלומנברג - הממונים על הבניה בפועל. מוה"ר יוסף יצחק פלברבוים מוה"ר דוד יעקב ויזל ומוה"ר חיים יעקב לנדא - הממונים על גביית התרומות.

באסיפה מיוחדת שנערכה בראשות הגה"צ אב"ד קהילותינו הק' שליט"א בבית יו"ר קרן הבנין מוה"ר יוסף דוד רוזנברג הי"ו, קיבלו על עצמם כל חברי הוועד להתחיל תיכף ומיד בעבודת הרחבת והגדלת גבולי התפילה התורה והטהרה, ולא להפסיק עד להשלמת כל הפרוייקט על הצד היותר טוב.

עקב קוצר הזמן וגודל הציבור, הרי שבשבועיים הימים הללו בהם שהה הגה"צ אב"ד קהילותינו הק' בארה"ב שליט"א לא הספיק להיפגש עם כל הציבור כולו, ואי"ה בחודשים הבאים יתקיימו המשך המגבית כדי לזכות את כל הציבור להיות שותפים לדבר מצוה.

בשב"ק העעל"ט, שבת הגה"צ אב"ד קהילותינו הק' בארה"ב שליט"א בקרב בני הקהילה בבארא פארק, כשכל התפילות נערכו בבית מדרשינו בהשתתפות מאות אנ"ש תושבי העיר.

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידינו הנכבד ומאד נעלה, רב חינוך ורב חסדא, יקר שבערכיך

מוה"ר שמעון רייכמן הי"ו - אב"ב בארא פארק

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיא

התורמים כמובן מתברכים למילוי משאלותיהם בדבר ישועה ורחמים, כמו שכתב בצוואתו: "ותמיד אמליץ עבורכם לטובה ולברכה, ובכל עת שתצטרכו לאיזה ישועה תנדרו איזה דבר לאותן הצדקות שפעלתי עבורן בעוה"ז...אשתדל שיהי' לו לטובה".

כידוע, 'אוהל' מרכז התורה, ניצב על מפתן הדלת, ביים 'קלאמקע'. בכניסה לקודש הקדשים! רגע לפני שתפרוק את מה שבלבך, דקה לפני שתפרוק את מה שבלבך, דקה לפני שהדמעות תתחלנה לזלוג, בא והגשם את משאלותיו של בעל ההילולא רבנו הגה"ק זי"ע, הוא בוודאי יגשים את משאלותיך, ויושר יליצו בעדנו חיות אש.

ובנוסף לכך, באוהל על הציון, מקיימים את הצוואה: "שבכל יום היא"צ יתקבצו אנשים ללמוד משניות ולומר פרקי תהלים לטובת נשמתו, וכל אחד ינדב איזה סך לזה הצדקה למוסדות הקדושים, ומה שיתקבץ ימסר להנהלה כדי שיוכלו להחזיק המוסדות הקדושים להגדיל תורה ולהאדירה".

המוקד המרכזי: 1-800-509-109. ניתן למסור את תרומתכם בפתח הציון הקדוש 'קלאמקע'. מחו"ל: 872-54-8422012.

יום בשורה בעולם ההלכה:

סדרת הספרים "משמר-הפתח" על 'פתחי תשובה',

מתרחב בכרך נוסף וחדש על הלכות נדה

עולם התורה וההלכה מתבשר בימים אלו על הופעת כרך נוסף וחדש בסדרת הספרים הנודעת "משמר הפתח" על 'פתחי תשובה' – וכעת על הלכות נדה, פרי יצירתו של הרה"ג רבי מנחם מנדל שמרלר שליט"א ראש כולל דחסידי אלכסנדר בברכפלד ומפארי התלמידי חכמים בקהילתנו הק' בבני ברק, בן הגאון רבי יעקב ישראל שמרלר שליט"א ראש הכוללים מרכז התורה קרית צאנז נתניה.

אין מן הצורך להציג בפני כל הוגי דת ודין, מורי הוראה ואברכי כוללים, הלנים בעומקה של הלכה, את סדרת הספרים הנודעת 'משמר הפתח', אשר כבר פקיע שמיה בכל היכלי הכוללים, והפכו לאבן יסוד לכל המבקש

למעלה מארבע מאות אברכים יגיעי תורה והוראה. והן באיכות, כאשר ניתן למצוא כאן בקיאות עצומה בכל מקצועות התורה, וותיקים וצעירים, דיינים ומורי הוראה, תלמידי חכמים וגדולי תורה.

מוה"ר יודל שפירא הי"ו, מנהל "מרכז התורה", פונה מלב אל לב לכלל אנשי שלומנו ברחבי העולם: **אנשי שלומנו היקרים! למעלה מ-400 אברכים ממתנינים. עיניהם הטהורות נשואות אליכם. כתלמידים וחסידיים של לפיד האש אשר הלך לפני המחנה, כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, עלינו לעשות הכל שלא ייבוש המעיין ולא ייקצץ האילן.**

לקראת יומא דהילולא רבא של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע שביקש במכתב קודש ונצחי "לסייע להכולל של קרית צאנז", כולם כאחד - בני איש אחד נחנו - מטים שכם לתת לכל הפחות 250 ₪ (ובחו"ל \$75) למען חלוקת המלגות הקרובות, בכדי לתת כבוד ויקר ללומדי התורה, הלומדים מתוך הדחק ומפארים את כתר התורה של צאנז.

וכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע יחד עם מכניסי רחמים, יכניסו רחמנו לפני בעל הרחמים לחון אותנו במידת הרחמים ולברך את כל הנותנים בברכה המשולשת בתורה, בני ברוכי חיי אריכי ומזוני רוויחי, וברכת נשיאנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א תלווה אתכם כל הימים להתברך בכל מילי דמיטב.

*

ב"מרכז התורה" מבקשים להדגיש כי באוהל ההתרמה ניתן לקיים את צוואת הקודש ככתבה וכלשונה, סמוך ונראה לציון הקדוש – ביים 'קלאמקע' – ולהרוויח בכפל כפליים מלוא חופניים נחת וישועות לרוב עד בלי די.

מושיטים יד להצלת מרכז התורה: נותנים 250 ₪ עבור לימוד של שני אברכים ליום. ובחו"ל \$75. מדליקים נר במתקן ההדלקה של 'מרכז התורה' הקרוב ביותר, ב'קלאמקע', לטובת נשמת בעל ההילולא (ולתושבי חו"ל - אנו בעז"ה נדליק בעבורם).

והשנה, חדש: בתרומה של 250 ₪, מקבלים מתנה ייחודית לקבלת ההשפעות הטובות בתוך הציון הקדוש.

כל יום | כל השנה | כל שם בנפרד | כל בקשה בכוונה חבוקים ודבוקים - עד לישועה המובטחת!

מוקד הזכירו לפניו פעיל בס"ד כל ימות השנה
ע"י שליח קבוע בציון המצוינת של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א
להזכרת שמכם ובקשתכם הפרטית - בכל יום - כל השנה

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **מדי יום ויום** בתרומת **391 ₪** (במעין ישועה)

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **מדי ערב ר"ח** בתרומת **180 ₪**

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **100 ימים** משי תחנה רפי לפני ידו האוחז בתרומת **250 ₪**

1800-800-313

מוקד התפילה על ציון כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א

"ואספר מעשי י-ה"

הושלם פרויקט הענק על תקופת השואה

במכון דברות קודש יצאו בתקופה האחרונה בפרויקט ענק ומקיף לקראת יומא דהילולא רבא הכ"ט, כאשר בימים אלו הופיע כרטיס זכרון חדש המכיל את כל מה שבעל ההילולא אבינו רועינו כ"ק מרן זי"ע דרש לרבים במשך כל השנים אודות תלאותיו וניסי הבורא ית"ש שעשה והפליא עמו בשנות ראינו רעה - שנות הזעם - השואה האיומה, ע"י הרשעים ימש"ו, ונפלאותיו ית"ש בשנות התקומה לאחמ"כ.

הכרטיס מכיל גם זכרונות וסיפורי אמונה ומסירות נפש מפי השרידים והניצולים זקני אנ"ש אשר עמדו לימין צדיק עת אשר קומם את שארית הפליטה, בייסוד מוסדות שארית הפליטה בכל רחבי הארץ הארוה על אדמת גרמניה, ולאחמ"כ על אדמת אמריקה.

כמו גם אוסף ענק ומקיף של כל דברי החרוזין וכן תיעודים היסטוריים שהוקרנו והושמעו במעמדי קודש דינרים והתאספויות בחצר קדשנו משך כל השנים, בהם מובאים פעליו הגדולים של אבינו רועינו כ"ק מרן זי"ע בכל התקופה הנ"ל.

זאת ועוד, מבשרים במכון דברות קודש כי לקראת יומא דהילולא יצא לאור והופיע כרטיס זכרון חדש ומעודכן של כל ההקלטות המיוחדות והברורות המושמעות ע"י מערכת 'קול צאנז' מידי שבוע, וכידוע רבים מאנ"ש חשו והרגישו בשנה האחרונה התחזקות בקשר ודביקות לכ"ק מרן זי"ע, ע"י שמיעת דברות הקודש בהזדמנויות שונות. וכעת נאסף כל החומר הרב והמגוון הנ"ל בכרטיס זכרון מיוחד, ויימכר בס"ד במחיר מוזל, וכאשר חרט כ"ק מרן זי"ע בצוואת קדשו ועיקר שבעיקרים שאם יודעים ממנו איזה חידוש לפרסמה בשמי', ובפרט ביארציט.

כל אלו בנוסף למגוון הענק והעצום של כל דברות הקודש מרבוה"ק זי"ע ויבדלחט"א כ"ק מרן שליט"א, מכל השנים המוטענים ע"ג נגנים וכרטיסים. כשבין היתר ניתן להשיג כרטיס זכרון חדש ומעודכן שכל כל ההקלטות החדשות עם דברות הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, ממהלך השנה האחרונה.

את כל הנ"ל ניתן יהיה להשיג אי"ה ביום היארציט בדוכן מכון דברות קודש ע"י הציון הק', וכן בעת עריכת השוה"ט ע"י כ"ק מרן שליט"א בערוב יומא דהילולא, או בטל' 052-7636809. ניתן לשלם באשראי ובתשלומים. המשלוחים חינם.

שבת התאחדות

לתלמידי ישיבתנו הק' לצעירים "שפע חיים" באלעד

לרגל החזרה הכללית על כל דפי ופרקי מסכת פסחים שנלמדה במהלך ימות השנה בסדרי הישיבה בשיעורים כסדרן וחזרות ומבחנים שבועיים וחודשיים, כמו גם מבחנים במסגרת מפעל 'בתורתו', המעודדת לשנן עוד

לחתור אל נקודת הבהירות בהבנת תשובות הפוסקים המובאים בפתחי תשובה.

כפי שידוע, דרכו של הפתחי תשובה ברוב הפעמים להביא תשובות הפוסקים בקוצר מילין ממש, ובעיון בספר 'משמר הפתח' נגלה לפני הלומדים אור חדש וגדול המסתתר תחת שורות קצרות אלו בפתחי תשובה, ובפרט כאשר מתוודעים לכל הנימוקים והטעמים המתבארים בגוף התשובות, עד שלפעמים משתנה צורת הפסק. וע"י כך ניתן להגיע לפסק הלכה ברורה כדת של תורה.

בנוסף לזה נדפס בשולי הגליון המדור 'הערות ומילואים', בו הוסיף המחבר שליט"א לברר ולדון בדברי הפוסקים המובאים בפתחי תשובה ולהוסיף נופך וביאור להבנת דבריהם, וכן הביא משאר ספרי הפוסקים האחרונים עד לפוסקי זמנינו שדנו בשאלה זו.

כך זה יצא מבית הדפוס בימים אלו ממש, מעוטר בהסכמותיהם הנלהבות של גדולי התורה שליט"א ובראשם הסכמתו הנלהבת של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אשר כולם כאחד משבחים ומפארים את מעשה ידיו להתפאר של הרה"ג המחבר שליט"א, שהשקיע עמל רב בעבודה יסודית ומקיפה, ולא הניח זוית ופינה בדבריו של הפתחי תשובה שלא הפך בה.

את הספר, שנדפס בדפוס משובח ונאה ובעימוד משובב עיניים, כתורה מפוארת בכלי מפואר, ניתן להשיג כבר בימים אלו בכל חנויות הספרים המובחרות.

"אחים לשמחה" - 2 נח לכל חתן ולכל כלה מחודש סיון; ובס"ה 72 נח, ונכנסים להגרלה על 1,000 נח

כפי שפורסם, לאחר שחולק במהלך החודש האחרון כמעט מיליון נח לחתנים וכלות ולמשפחות במצוקה, יוצאים במפעל "אחים לשמחה" במבצע של "הגרלת חודש סיון", כדי שיוכלו לעמוד בהתחייבויות שלקחו על עצמם: כל מי שנותן 2 נח בעד כל חתן וכלה, ובס"ה 72 נח, ייכנס להגרלה על 1,000 נח מתנה, שוברים בדסקל ו/או במיטב חנויות ההלבשה.

יהיה ניתן להצטרף השבוע ביומא דהילולא רבא של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע שהבטיח לגבי מצות הכנסת כלה ש"כאשר מסייעין לחתן וכלה ודואגים להם צורכי הנישואין אזי האדם המסייע לזה לא רק שכר מצות הכנסת כלה בידו, אלא לזכותו נזקפים גם כל הדורות שיצאו מזיווג זה, ומלבד שאוכל פירותיהן בעולם הזה הקרן קיימת לו לעולם הבא ומקבל שכר גם על התורה והמצוות שיוצאי חלציהם מקיימים עד סוף כל הדורות". ביומא דהילולא יעמדו נציגנו בביהמ"ד אוהל נחמיה, בדוכן 'לחיים' לט"נ מרן זי"ע, ובדוכן המיוחד בדרך לציון הקדוש.

ב"אחים לשמחה" מצפים מכל אנ"ש בארץ ישראל ובגולה, לבוא לעזרת ה' בגיבורים ולסייע בידם, למען מצות הכנסת כלה. ניתן להיכנס להגרלה גם באמצעות מס' הטלפון: 052-7129114.

שליט"א, שעורר בדבריו את המטרות החשובות שלשם כך נתכנסו כולם לכאן, מצד אחד קדושת ה'שבת' והארתה לכל אשר יחפוץ, ומצד שני 'התאחדות' - החשיבות של לחיות בשלום ובשלוחה כולם כאחד. בסיום דבריו המרתקים התפללו קבלת שבת ומעריב בהתרוממות הנפש.

השבת נועם הנשמות - סעודת השבת נמשכו על פני שעות ארוכות של שיר ושבחה לקל אשר שבת ברא, ראשון הדוברים היה הר"מ הרה"ג ר' יצחק הכהן בינדר שליט"א שביאר בארוכה את היסוד שנלמד מפרשתנו שהקב"ה נותן לכל אנוש את תפקידו שהוא ורק הוא צריך לעשות, ואין הוא יכול לרצות לעשות מה שלא צוה אותו, כמו שרואים את רצונו של קורח שביקש גם כהונה בזמן שלא היה זה רצונו ית'. כמו"כ כל בחור לפי דרגא דיליה צריך לעשות רצון ה' בשמחה.

בהמשך הסעודה נשא דברים הר"מ הרה"ג ר' יעקב ישראל שמרלר שליט"א, כשבדבריו האריך שבכדי לזכות להיות שקוע באהלה של תורה כל ימי חייו מברחות ועד זקנה ושיבה, צריך לשנן בליבו ובמוחו ע"פ הבקשה 'כי הם חיינו שבהם נהגה יומם ולילה' וזהו כל חיותו. ליבי ובשרי ירננו לקל חי - בסיום סעודת חקל תפוחין קדישין, ומיד לאחריה נערכה ה'באטע' עד שעות לפנות בוקר המוקדמות.

לאחר מנוחה קצרה, הגיעו ראשוני הבחורים החשובים ני"ו להיכל בית המדרש ללימוד בצפרא דשבתא יומא דאורייתא. בשעה היעודה החלה התפילה בכל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, כשלפני התיבה עוברים רבני הישיבה שליט"א.

קודם קריאת התורה התקיים שיעור בהלכות שבת מאת הר"מ הרה"ג ר' חיים ויזל שליט"א בהלכות המצויות ושכיחות בדיני מוקצה והמסתעף.

גם לרבות ברכת החודש ומוסף עברה ברוב התלהבות, הקדושה רבה נערכה בטוב טעם ונתכבד הר"מ הרה"ג ר' גדלי' וינגרטן שליט"א לשאת את דבריו, ודיבר בגודל ומעלת השאיפה לגדלות המוחין בעבודת ה', וביאר עפ"י את אמרם ז"ל 'רב בישר וברב בישרוהו' שהיה

ועוד את המסכתא הנלמדת במהלך השנה, ולקראת המבחנים הגדולים והמסכמים את כל לימודי השנה, יצאו תלמידי הישיבה בצוותא חדא עם צוות רבני הישיבה שליט"א לשבת התאחדות והתעלות, בשבת פרשת קרח העעל"ט, כאשר עשו יחד את שבתם במתחם ישיבת בעלזא במושב קוממיות.

כבר קודם השבת אורגנו כל הצרכים הגשמיים על הצד היותר טוב בשפע ובהרחבה גדולה למען לא יחסר המזג, ועל הכל ההכנה הרוחנית שרבני הישיבה שליט"א מעוררים על הקניינים הנצחיים שאפשר לקנות בשבת אחים גם יחד.

בין תלמידי הישיבה חולקו כל דפי המסכתא כדי ללמוד בצוותא חדא ביום השבת לסיים את כולה ביום אחד.

ויהי ביום השישי בשעות הצהרים המוקדמות יצאו לעבר מושב קוממיות באוטובוסים יחד עם כל המשא, ומיד בהגיעם חולק לבחורים מסכת פסחים מהדרות כיס וזמירות שבת מהודרת.

הבחורים ני"ו עזרו וסייעו להתאים את התנאים לכל מעמדי השבת, התפילות בבית המדרש החדש והמפואר במתחם, ואולם הסעודות הרחב בו ערכו השולחנות בטוב טעם ודעת.

בפניא מעלי שבת הופיע בפני הבחורים החשובים ני"ו הרה"ג ר' דוד נתנאל שווארץ שליט"א בדברי תורה וחסידות ובמצגת מפלאי התורה במגוון נושאים חשובים לדעת כל בן ישראל, והיה זה שעה של קורת רוח והשתתפות הבחורים ני"ו בחידודי דאורייתא. כשקוב"ה אומר חזו בני חביבי משיבת צאנז אלעד 'דעסקין בחדוותא דילי'.

בסיום השיעור הנפלא הוגש טועמיה בהרחבה, ומיד לאחר מכן נכנסו הבחורים החשובים ני"ו לבית המדרש ללימוד התורה שעות קודם כניסת השבת וקול התורה הולך וחזק.

בזמן הדלקת הנרות החלו בתפילת מנחה בהתלהבות דקדושה יודו לה' חסדו. לפני קבלת שבת נשא דברי פתיחה לשבת המשגיח הרוחני הרה"ג ר' משה ויזל

כל יום | כל השנה | כל שם בנפרד | כל בקשה בכוונה

ישועות בימים רעבי'ן

חבוקים ודבוקים - עד לישועה המובטחת!

מוקד הזכירו לפניו מעיל בס"ד כל ימות השנה

ע"י שליח קבוע בציון המצוינת של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

להזכרת שמכם ובקשתכם הפרטית - בכל יום - כל השנה

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **מדי יום ויום**

בתרומת **391 ₪** (במניין ישועה)

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **100 ימים**

מש ומשנה וכו' לאחד יום האותיות בתרומת **250 ₪**

הזכרת שמכם ובקשתכם האישית **בכל עת שתצטרכו לאיזה ישועה**

בחרו בעת את מסלול התפילה הרצוי:

מוקד התפילה על ציון כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א

1800-800-313

היכלי התורה והחסידות צאנז

הודאה לצוות הישיבה הרוחני והגשמי שהעמידו את כל הענין על הצד הטוב ביותר, וכולם קיבלו חיזוק גדול לערוך את החזרות הגדולות לקנין נצחי של לימודי הישיבה בשנה זו.

מתוך הצוואה הק':

להשתתף בשמחתם של ישראל ובצרתן; תמיכה במרכז

'שמחם' היא השתתפות בשמחה ובצער בחדא מחתא

במרכז 'שמחם' המשקיעים משאבים וכוחות רבים מידי יום ביומו למען שידוכים שונים באופן שלא יעלה על הדעת, פונים בזאת בקריאה של חיבה להמוני אנשי הפוקדים את הציון הק', לתת בעין יפה וברוח נדיבה בדוכן של 'שמחם'.

"שידוך של מי שמעוכב זיווג - הוא כמו עשרים שידוכים רגילים", רגיל לומר הדומ"ץ של 'שמחם', הרה"ג ר' אשר מוטצען שליט"א, וכמה שהדברים מדויקים. אי אפשר לתאר כמה עמל מונח מאחורי כל שידוך שכזה, וב"ה שבחודשים האחרונים זכינו לכמה וכמה בשורות טובות כאלה.

'שמחם' פועל סביב השעון בשורה של פרויקטים, כאשר רק ברבעון האחרון עסקו בפרויקטים דלהלן: איגוד חברים, משכורות קבועות לשדכנים, הקמת קרן להמרצת הצעות, מימון פרויקט 'מבשר טוב', טיפול אישי באמצעות ארגון 'אפריון', גיבוש והכנת רשימות ורזומות לשדכנים, סבסוד קורס, אגף חו"ל ואגף זיווג שני.

"ומכל שכן וקל וחומר להשתתף בשמחתן של ישראל, ולהשתתף בצרתן של ישראל בכל מקום ובכל זמן, יותר משמחת וצער עצמו" - כך כותב כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע בצוואה הקדושה.

מוה"ר ישראל חיים בלומנטל הי"ו מוסיף ואומר כי סיוע לשמחם היא השתתפות בצער והשתתפות בשמחה בחדא מחתא. "כמה כאב וצער מונחים מאחורי מעוכבי השידוכים. אני מונח בדברים ורואה לילות מרוטי שינה של המעוכבים והוריהם. כולנו חייבים לעזור להם. כשמסייעים לכיסוי ההוצאות הגדולות של שמחם שלא תמיד אפשר לפרט, משתתפים גם בצערם, וגם בעז"ה בשמחתם, כי כל פעולה מקרב את השמחה בעז"ה".

ביומא דהילולא רבא כל אחד נותן לכל הפחות 55 ₪ כמניין כלה, וכל המוסיף כמניין חתן 458 ₪, מוסיפין לו מן השמים.

הוכתרה בהצלחה מגבית מיוחדת בווינה לטובת רשת

הכוללים 'מרכז התורה', במסעו של מוה"ר יודל שפירא הי"ו בשבוע שעבר שב לארץ הקודש, העסקן הנמרץ מוה"ר יודל שפירא הי"ו, מווינה שבאוסטריה שם שהה במשך כשבוע, לטובת רשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז שבהנהלתו.

ר' יודל הביא בפני נדיבי העם את דבר "מרכז התורה" - מקום התורה הגדול של צאנז, בהם לומדים למעלה

נחשב לפגם שרצה מרע"ה להוריד את השאיפות הטובים של בני לוי, ומזה נלמד שכל בחור שמעורר בעצמו שאיפות יש סיכוי טוב שיגיע ויעלה בתורה ויראת שמים טהורה.

סעודת עתיקא קדישא החלה ברוך שיר ושבח במהלכה נשא דברים מתוקים מדבש ונופת צופים המשגיח הרה"ג ר' יוסף זרח קלוגר שליט"א כשמציין את הקשר הטוב והחזק שיש בין תלמידי הישיבה לצוות רבני הישיבה שליט"א בכל ימות השנה, ולכן בשבת התאחדות משלימים את כל ימות השבוע שלומדים ומתעלים ביחד ורואים מעלת חברנו ולא חסרונם, והוסיף בדברי תורה וחסידות.

לאחר מכן נשמעו דבריו המרוממים של הר"מ הרה"ג ר' מאיר כהן שליט"א על חשיבות ההתבוננות בעבודת השם שכל המשים ליבו לחובתו בעולמו מקיים בשמחה את כל דברי התורה והוראות רבותינו ברצון.

לאחר המנוחה התאספו בני הישיבה ללמוד בצוותא חדא כל מסכת פסחים כל אחד דף או יותר שקיבל ע"ע, ולפני תפילת מנחה נערך שיעור בפרקי אבות ע"י הר"מ הרה"ג ר' אברהם נתן הכהן גליק שליט"א שבייר וביאר דברי התנא בעל כרחך אתה חי שזה הבחירה שיש ביד האדם לעשות את רצון הבורא, הוא כשהאדם נמצא בעולם השפל וכשהוא עושה רצון קונו זהו הנחת רוח הגדול ביותר לבורא ית' שמו.

מיד לאחר מנחה נערכה סעודת רעוא דרעוין בהתעלות דקדושה בראשית נשא דברי התעוררות המנהל רוחני הרה"ג ר' אברהם חיים פרנקל שליט"א בענין בכל דרכך דעהו, שיש לשאוף להתרוממות הגוף והרוח בכל מהלך החיים ובתוך דבריו הביא מד"ת של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע על האופן שאפשר אדם לבדוק את עצמו אם הולך בדרך הישר והרצוי.

לאחר הד"ת זימרו את הזמירות וניגוני התעוררות שעה ארוכה לאחר הזמן בהתרגשות גדולה. אחר תפילת מעריב והבדלה נתאספו לסעודת מלוה מלכה בלווי כלי זמר. המנהל הרוחני הגרא"ח פרנקל שליט"א פירט את חסדי הבורא על הסייעתא דשמיא ושילב סיפורי צדיקים ובעלי ההילולות בשבוע הבעל"ט, וסיים בדברי הודיה לכל העוזרים המסייעים לארגן את השבת המרוממת, ובפרט המנהלים החשובים המסורים בכל ליבם ונפשם להרחבת גבולי הקדושה והתורה מוה"ר יחיאל חנה לנגסאם הי"ו מנהל המוסדות ואיתו עימו מוה"ר פינחס גרוס הי"ו יו"ר הנהלת המוסדות, ומוה"ר לוי יצחק הופמן הי"ו שעושים מלאכתם באמונה לרומם קרן לומדי התורה, וגם לרבות את העסקן הדגול מוה"ר ישראל פרוש הי"ו ראש העיר אלעד, על תרומתו הנכבדה להצלחת השבת.

בסיום דבריו יצאו בחורי הישיבה בריקודים נלהבים שעות ארוכות בדיבוק חברים מתוך שמחה וחדוה. בשעות הקטנות של מוצאי שב"ק יצאו תלמידי הישיבה לביתם בתחושת התעלות ורוממות, ופיהם מלא

וזאת כדי להרבות שמחה בבתי ישראל על ידי עידוד כל אחד ואחד שרוצה לגשת למלאכת הקודש, במקצועיות ובאומנות.

מגבית קודש קרן הפרסים-שפע חיים ותורה

"ואם אפשר שחילוק הפרסים יהיה ביום היא"צ הי' ניחא עבורי מאד". במשפט זה שכתב כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בצוואתו הק' מבטא את שאיפתו הגדולה כל ימי חייו להגביר ולהוסיף שיהיו ת"ח מופלגים היודעים את התורה, בקיאים בש"ס ובארבעה חלקי טור וש"ו"ע, גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן. גם לאחר הסתלקותו פעל שדבר נשגב זה לא יפסק. בקרן הפרסים שפע חיים ותורה דואגים לקיים רצון צדיק בעידוד ודרבון עמלי התורה שיהא להם שאיפות לגדול בתורה, לחזור ולשנן שוב ושוב על תלמודם עד שיהא מוכנים בס"ד לעמוד בכור המבחן בהצלחה מרובה.

פירוט מדויק על עריכת המגבית מדי שנה בשנה, גם בארה"ק וגם בחו"ל, ובקשת תרומת חודשית קבועה, ורצון קודשו שכל אחד ואחד ישתתף, ועוד, כל אלה פותחים לנו פתח קטן לראות כמה בער בלהבת אש קודש לבו של שר התורה, להוסיף עוד יהודי שיודע את הש"ס גמרא עם פי' תוס', עוד ת"ח שבמוחו מסודר סדר שלם בש"ס.

וכלשון קודשו בצוואה: בכל שנה ושנה יעשו מגביות בארץ ובחו"ל לקרן הפרסים לקיים הקרן, וגם לחלק לגומרי הש"ס ותוס' לכל ת"ח צעיר בשנים ורב בחכמה קנקן חדש מלא ישן ותלמיד צעיר שיבוא ותלמודו בידו ש"ס ותוס' יקבל לתפארת התורה ולומדיה, ואם אפשר שחילוק הפרסים יהי' ביום היא"צ הי' ניחא עבורי מאוד, וכל המנדבים יאמרו "הנני מפריש ונותן זה עבור נשמת יקותיאל יהודה בן הרב צבי שיהא לטובת ותיקון לנפשו ורוחו ונשמתו". אבל אני מבקש בכל מיני לשון של רחמנות לראות להשתדל שלא תהי' ח"ו נפשי הבאה משמי שמי מרום ונפלה בין העומדים ח"ו לבלעה בלי חמלה, שיוסיפו ברחמנותן ובחמלתם להגדיל הסכום

מארבע מאות אברכים גדולי תורה, בכל מקצועות התורה, ומשם יוצאת הוראה לישראל. הנדיבים הדגולים, תושבי העיר, קיבלו את פניו בחביבות והרימו תרומתם קודש למען מפעל תורה גדול זה שיצא שמו בעולם כבית היוצר לרבנן ותלמידיהו.

ר' יודל משגר בזאת ברכות תודה לאנשי וינה ובפרט להאי גברא רבא ויקרא, מרביץ תורה רבות בשנים, מגדולי וחשובי הרבנים בווינה ובירושלים עייה"ק, הרה"ג רבי נפתלי גרינצווייג שליט"א, ובנו הרה"ג ר' משה נחום שליט"א ראש כולל בווינה, שעמדו לימינו באדמת נכר, והשקיעו רבות לילות כימים להצלחת המגבית הק'. תשוח"ח להם.

השבוע במרכז 'שמחם': שיעור מבוא חנים בקרית צאנו נתניה, של הקורס המהפכני בעולם השידוכים

במרכז 'שמחם' מזכירים שהשבוע יתקיים אי"ה יעור מבוא חנים בקרית צאנו נתניה, מבית הקורס המהפכני של עולם השידוכים, של השדכן הנודע הרב דוד יונה קליין. שיעור המבוא יתקיים אי"ה ביום שני, ז' בתמוז. הרשמה מראש חובה: 09-88-515-88. שלוחה 1. על מיקום הקורס ושעת התחלה – יודיעו אי"ה טלפנית לנרשמים.

הסדרה עצמה תתקיים בהמשך. מדובר בקורס יסודי בסיסי, מתומצת ומקוצר, מלווה בתהליך עמוק ואישי, עוצמתי, חווייתי ומשנה חיים, שיתן לכם בעז"ה את הכלים להפוך לשדכנים מוצלחים ומצליחים.

במרכז 'שמחם' מדגישים שהקורס הביא תועלת רבה גם להורים וגם לאנשים מהשורה שקיבלו כלים מדהימים ומוצלחים ביותר לנהל שידוכים וקצרו הצלחה מרובה ואדירה, עד שההכנסות מהשדכנות הפכו להכנסה העיקרית של המשפחה. המיוחד בקורס זה, שגם לאחר הקורס, מתקיים ליווי אישי ומקצועי ביותר ושאלות ותשובות בכל דבר ועניין.

הר"ר ישראל חיים בלומנטל הי"ו, מנהל מרכז 'שמחם' מבשר כי 'שמחם' יעניק סבסוד של מחצית מהקורס,

ישועות
ביים רעביץ

כל יום | כל השנה | כל שם בנפרד | כל בקשה בכוונה
חבוקים ודבוקים - עד לישועה המובטחת!

מוקד הזכירו לפניו פעיל בס"ד כל ימות השנה
ע"י שליח קבוע בציון המצוינת של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א
להזכרת שמכם ובקשתכם הפרטית - בכל יום - כל השנה

<p>הזכרת שמכם ובקשתכם האישית מדי יום ויום בתרומת 391 ₪ (כמעין ישועה)</p>	<p>הזכרת שמכם ובקשתכם האישית 100 ימים משנחתם ועד לחי' ירח האתונת בתרומת 250 ₪</p>	<p>"בכל עת שתצטרכו לאיזה ישועה" בחרו כעת את מסלול התפילה הרצוי:</p>
--	---	--

1800-800-313

בתוך "קרן שפע חיים". קרן זו מגייסת כל שנה לכל הפחות 360,000 ₪, כדי להעמיד קורת גג עבור זוג צעיר נוסף, מתוך 180 דירות שזקוקים בכל שנה.

ועוד שקל אחד - כי התורם צריך מישהו שיודיע לרבנו זי"ע שקיים את צוואתו הקדושה; כשהתורם נותן שקל נוסף, עומדות כעת רבבות נשמות בתחרות - מי תהיה הראשונה להודיע על כך לנשמת רבנו זי"ע! (ראה עוד בהרחבה בגיליון 'שפע' של חודש תמוז תשפ"ג).

יהיו אנשים שירכשו 2 יחידות, בסך 360 ₪. אחרים ירכשו יחידות ב-540 ₪. יש כאלה שירכשו יותר יחידות בסכומים של 720 ₪, 900 ₪, 1,020 ₪. יהיו גם כאלו שירכשו 10 יחידות בסך 1,800 ₪! שהרי מדובר במעין ישועות מובטח! אבל תמיד הם יוסיפו את השקל, כדי שהמידע היקר הזה על קיום הצוואה - יגיע אל נשמתו של מרן זי"ע, בכל מקום שרק תהא בגנזי מרומים!

ה'מגדלים' של "אחים לשמחה" ממשיכים להיפתח,

והפעם בחיפה ובבית שמש

גם לחיפה ולבית שמש מגיע. כהמשך להקמת המגדלים, הקמת סניפי אחים לשמחה בכל רחבי ארה"ק, מוקמים סניפים של 'אחים לשמחה', גם בחיפה ובבית שמש.

כידוע, "אחים לשמחה" מחלק מזה שנים, מענקים גדולים של ביגוד יוקרתי לחתנים וכלות בשווי אלפי ₪ לכל מחותן (קרוב ל-10,000 ₪ כיום לכל הפחות). ההתרחבות לכל הקהילות הקדושות של צאנז, באה בסימן חגיגות העשור של "אחים לשמחה".

הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א המשמש כיו"ר מפעל "אחים לשמחה", פועל רבות כדי להקל את העול הכלכלי, כמה שיותר, ולכלל אנשי שלומנו. לשם כך הוכרז כאמור אשתקד על התכנית המיוחדת "למעלה - כאן בונים מגדלים", בכל רחבי הארץ. תכנית זו הוכיחה את עצמה בחסדי ה' בקרית צאנז נתניה, כאשר קרית צאנז בנתה את המגדל שלה שנה קודם לכן ולעומת זאת "אחים לשמחה" בנו את המגדל המקביל באמצעות גבירים ופילנתרופים מכל רחבי העולם, וכך זינקה הפעילות של אחים לשמחה כלפי מעלה, כאשר יכלו לעזור הרבה יותר, להרבה יותר מחותנים.

בברכת הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א התרחבה תכנית זו לכלל הקהילות הקדושות, כאמור מתוך מטרה להפוך את כלל אנשי שלומנו להיות חלק ממשפחת "אחים לשמחה", כאשר כל המחותנים מקבלים את הסיוע.

בשבוע של פרשת פנחס יקומו אי"ה עוד שני סניפים. בחיפה ובבית שמש, לאור בקשות גדולות מקהילות אנ"ש שם, הן מהמבוגרים שמשויאים ילדים והן מהצעירים שמבקשים לעזור לבני קהילתם. גם באירועים אלה שיתקיימו בראשות הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, יחלקו את המפתח

ההוא לפי אפשרות שלהן כאו"א כפי מסת נדבת ידו שיוכלו להוסיף על הקרן שיגדל הריווח שלהן, וגם יתחייבו חדש בחדשו, ולומר בשעה ההתחייבות וכן ברגע שנותן "הנני עושה זה לטובת נשמת יקותיאל יהודה בן הרב מוה"ר צבי ולתיקון נפשו".

במשך השנים מאז עלה בסערה השמימה ממשיכים במפעלות צדיק, ובמהלך השוה"ט ביומא דהילולא רבא מעניק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א תעודות הוקרה והערכה בצירוף מילגות מכובדות ביותר לאברכים מופלגים בתורה שזכו בס"ד לסיים את כל הש"ס תלמוד בבלי, וד"ח טושו"ע, ולאילו שנבחנו בהצלחה מרובה על סדר שלם בש"ס, במסגרת התוכנית המיוחדת של "ידיעת התורה" שהוקמה לעידוד ידיעת סדר בש"ס על בוריו.

בימים אלו עם פרוס יומא דהילולא פונים בקריאה של מצוה לכל קהל אנ"ש לקיים רצון צדיק להשתתף ולקחת חלק בהקמת ת"ח מופלגים בכרם בית ישראל. כ"ק מרן שליט"א אמר בד"ק בא' ממועמדי כבוד התורה, "אשרי המשכיל לזרוע לו לצדקה, למשתתפים מהונם בהחזקת הקרנות לחלוקת הפרסים על מנת לרומם את כבוד התורה ולומדיה ולהגביר חיילים לתורה. ובוודאי זכות גדולה ונשגבה היא ורק בשמים ממעל יודעים החשבון כמה אלפי דפי גמרא ותוספות, וכמה עשרות אלפי שעות התמידו יותר בזכותם. יעזור השי"ת שיקויים בהם הכתוב ברוך את אשר יקים את דברי התורה הזאת, ובזכות הצדקה יושפע עליהם השפעות טובות במדה גדושה, ויקויים בהם הכתוב כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים.

לתרומות ניתן לפנות: 054-8441601 או 058-3229490, כמו"כ ניתן לתרום בכל עמדות קהילות ע"ש "קרן הפרסים שפע חיים ותורה", או במוקד טלפוני 24 שעות ביממה 073-275-7000 קוד 8517.

קרן שפע חיים תשפ"ג - במפעל החסד 'שפע חיים ורחמים'

המוני אנ"ש רוכשים לכל-הפחות יחידה אחת בדירה

לטובת נשמת מרן זי"ע, בסך 180 ש"ח - ומוסיפים עוד

שקל אחד לטובת הנשמה אשר תודיע

"וכמבואר בספרים הקדושים לנדור גם כן לצדקה לטובת הנשמה אשר תודיע לי באיזה מקום שיהיה, שהוא צריך לאותה ישועה, ואם יהיה רק באפשרות, אשתדל בעזרתו יתברך שמו שיהיה לו לטובה - "כך כתב כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בצוואתו הקדושה ובמפעל החסד "שפע חיים ורחמים" נערכים להמוני אנ"ש שיבקשו לראות ישועה בטוחה זו, ולכן הכריזו על השקל הנוסף.

ב-ט' תמוז הקרוב יגיעו המוני יהודים אל האוהל הקדוש. מקרית צאנז בנתניה, מירושלים, מבני ברק, מטבריה ומאשדוד, מביתר ומבית שמש, מאלעד ומחיפה, מצפת וממודיעין עילית, ומעוד ערים ועירות, מארץ ישראל ומחוצה לה. המה משתוקקים לקיים את צוואת הקודש. בידם הם יחזיקו לכל הפחות את הסכום: 181 ₪. 180 ₪, זוהי יחידה אחת בדירה ע"ש מרן זי"ע,

סעודת הילולא רחבה כיד המלך בעיר בית שמש באולמי באיאן, רח' נהר הירדן 18 (מעריב ב-21:00 בדיוק בעז"ה).
 הקמת המגדל בחיפה: ביום חמישי, מוצאי י"ז בתמוז, אור ל"ח בתמוז יומא דהילולא של רבינו הק' מטאלטשאווא זי"ע, תתקיים סעודת הילולא בחיפה, באולמי בעלזא רח' יל"ג, בשעה 21:30 בדיוק.
 פרטים נוספים ניתן לקבל אצל מוה"ר ישראל גולדשטיין הי"ו: 052-7129114.

המיוחד "מפתח לדורות", כפי שכינהו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: "מפתח של טובה וברכה", ושם נחרטה הבטחת כ"ק מרן זי"ע לדורות למי שמסייע במצות הכנסת כלה. מפתח זה יינתן לכל מי שבוחר להיות חלק ממשפחת "אחים לשמחה" ולהיות שותף בבניית המגדלים, ובוודאי היא תהווה שמירה עילאה לכל בית כזה.
 הקמת המגדל בבית שמש: ביום שני, י"ד תמוז, אור לט"ו תמוז יומא דהילולא של האור החיים הקדוש, תתקיים

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' יחזקאל נוסנצווייג הי"ו

אב"י בבארא פארק

לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט

שפחת נישואי הבת תחי

עב"ג החתן המו"מ בתוי"ש

כמר פשה ראאב נ"י

בן הרה"ח ר' יואל אלטר הי"ו

ובברכת פזל טוב

לאביו הרה"ח ר' יעקב הי"ו

לחותנו הרה"ח ר' אליעזר ווייזנער הי"ו

ולסב הרה"ח ר' יוסף גענוד הי"ו

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד

מתור סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' מרדכי שמאל זילבר הי"ו

אב"י באלעד

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת נישואי הבן המו"מ בתוי"ש

כמר יקותיאל יהודה נ"י

עב"ג תחי במז"ט ובשעטומ"צ

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד

מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

שפחת החתונה תתקיים אי"ה ביום

ראשון באולמי היכלי פלכות בב"ב

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

ידידנו הנכבד ומאד נעלה, רב חינא ורב חסדא,

הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד, יקר שבערכין

מוה"ר מנחם מענדל רייך הי"ו

אב"י בקרית הבעש"ט פ"ת - בונה ומקים קרית צאנז טבריה

שהרים תרומתו קודש להדפסת מעיינות הקודש לקראת יומא דהילולא רבא ט' תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

ויהא רעוא שבזכות עזרתו הנדיבה יתמשך עליו ועל ב"ב שפע חיים טובים וארוכים,

ברכה והצלחה, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה לעלם ולעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הרה"ח ר' הלל מנחם הכהן ישראלי הי"ו
אב"י פעיה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת היכנס בנו
כפר יהושע צבי נ"י
לנועם עול תורה ומצוות
במזל טוב ובשעטומ"צ

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הרה"ח ר' מנשה ברנט הי"ו
אב"י פעיה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת אירוסי הבן
הבה"ח המו"מ בתו"ש כפר צבי נ"י
במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב לאביו
הדומ"צ הגאון רבי פרדכי שליט"א

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הר"ר אהרן לאבל הי"ו
אב"י בב"ב

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת הולדת הבת תחי'
במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב לאביו
הרב שלמה הי"ו

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הר"ר דוד ראזנבערג הי"ו
אב"י בפאפונה - ניו יורק

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת הולדת הבן נ"י
במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב לחותנו
הרה"ח ר' פרדכי ישכיל שליט"א
מנכ"ל פוסדוה"ק בעיה"ק צפת תובב"א

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נודב

לכבוד שפחת התורה של
ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הרב יקותיאל יהודה אייזנברג הי"ו
בן הדומ"צ הרה"ג רבי מאיר שליט"א
אשר זכה לסיים ללמוד ולהבחין
על הש"ס כולא תלמודא

בידיעה ברורה ועמוקה
ובצירוף ברכה: שיזכה להתעלות במעלות התורה
כפי שאיפתו, וכשם שזכה לסיים כולא תלמודא,
יזכה ללמוד ספרים אחרים ולסיימם

המברך ומאחל
גיסו אהרן שטערנליכט

גליון זה נדבת

ידידיו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
הר"ר מענדל נייפאן הי"ו
אב"י בפאנסי

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת הולדת הבת תחי'
במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב
לאביו הרה"ח ר' זאב יעקב הי"ו
ולזקניו, הרה"ח ר' שפחה הי"ו
והרה"ג רבי אברהם יצחק אייזנברג שליט"א

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה